

Община Симитли

**Общински план за действие в
изпълнение на Националната стратегия
за равенство, приобщаване и участие
на ромите и гражданите в уязвимо
социално положение**

2021-2027 година

Съдържание

Списък на таблиците.....	4
Списък на фигурите.....	4
Използвани съкращения	5
Въведение	7
Цел и обхват на Плана за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение.....	7
Европейски контекст.....	9
Национален контекст.....	11
Нормативна рамка.....	13
Община Симитли.....	15
Население.....	15
Етническа структура на населението и майчин език.....	16
Етническа структура.....	16
Майчин език.....	18
Възраст и етнос.....	18
Образование на населението на община Симитли.....	19
Образователна структура на населението.....	19
Актуално състояние на ромската общност в община Симитли.....	21
Приоритет образование.....	22
Предучилищно образование.....	22
Училищно образование.....	24
Образование и етнос.....	28
Приоритет здравеопазване.....	28
Приоритет жилищни условия.....	32
Приоритет заетост.....	33
Заетост.....	33
Безработица.....	34
Бедност.....	36
Приоритет върховенство на закона и недискриминация.....	39
Приоритет култура и медии.....	39
Спорт.....	41

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Изпълнени проекти на община Симитли за подкрепа на уязвимите групи от населението ...	42
Изводи.....	52
Общински план за действие за периода 2021-2027 година	54
Приоритет образование	54
Приоритет здравеопазване.....	57
Приоритет жилищни условия	59
Приоритет заетост.....	61
Приоритет върховенство на закона и антидискриминация.....	63
Приоритет култура и медии	65
Очаквани резултати.....	66
Мониторинг и оценка на изпълнението на Плана	67
Източници на финансиране	67
Национални източници.....	68
Международни финансови механизми	68
Как се кандидатства?.....	68
Заключение.....	69
Използвани източници на информация.....	70
Приложение 1.....	72

Списък на таблиците

Таблица 1:	Население в община Симитли по населени места през 2021 година. Източник: НСИ.	15
Таблица 2:	Население по етническа принадлежност през 2011 година. Източник: НСИ.	16
Таблица 3:	Динамика на етническите трупи между 2011 и 2021 година. Източник: НСИ.	17
Таблица 4:	Брой население по майчин език през 2021 година. Източник: НСИ.	18
Таблица 5:	Образователна структура на населението на 7 и повече години в община Симитли. Източник: НСИ.	19
Таблица 6:	Относителен дял от общото население на образователната структура на населението на 7 и повече години през 2021 година. Източник: НСИ.	20
Таблица 7:	Средна оценка на ДЗИ по БЕЛ и английски език. Източник: НСИ.	25
Таблица 8:	Среден успех на учениците на НВО след 7 клас. Източник: НСИ.	26
Таблица 9:	Социални услуги. Източник: община Симитли.	29
Таблица 10:	Трудови мигранти през 2021 година от община Симитли. Източник: НСИ.	33
Таблица 11:	Структура на регистрираните безработни в община Симитли. Източник: ДРСЗ – Благоевград към АЗ.	34
Таблица 12:	Средногодишен брой безработни. Източник: ДРСЗ – Благоевград към АЗ.	35
Таблица 13:	План и мерки за превенция от ранно отпадане от системата на училищното образование на ученици от училище СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в село Крупник.	72

Списък на фигурите

Фигура 1:	Възрастова структура на населението по етнически групи. Източник: НСИ.	19
Фигура 2:	Деца в детските градини. Източник: НСИ.	23
Фигура 3:	Места в детските градини и общ брой деца в тях. Източник: НСИ.	23
Фигура 4:	Общ брой учащи се в общообразователните училища. Източник: НСИ.	25
Фигура 5:	Мобилност на учениците през 2021 година. Източник: НСИ.	25
Фигура 6:	Ниво на безработицата. Източник: АЗ.	34
Фигура 7:	Разпределение на работещите лица по бедност и образование през 2021 година. Източник: НСИ.	36
Фигура 8:	Относителен дял на бедните по икономическа активност. Източник: НСИ.	37
Фигура 9:	Лицата в домакинствата по етническа принадлежност и риск от бедност през 2021 година.	37
Фигура 10:	Линия на бедност по области за 2021 година. Източник: НСИ.	38
Фигура 11:	Относителен дял на бедните по пол и области през 2021 година. Източник: НСИ.	38

Използвани съкращения

АЗ	Агенция по заетостта
АСП	Агенция за социално подпомагане
БДС	Брутна добавена стойност
ДАЗД	Държавна агенция за закрила на детето
ДБ	Държавен бюджет
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ДГ	Детска градина
ДЗИ	Държавни зрелостни изпити
ДПЛР	Допълнителна подкрепа за личностно развитие
ДПС	Детска педагогическа стая
ДРСЗ	Дирекция регионална служба по заетостта
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕССП	Европейски стълб на социалните права
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗПУО	Закон за предучилищното и училищното образование
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИСДП	Институт по социални дейности и практики
ИСРМ	Информационна система за реализация на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст
КАБКИС	Кабинети за анонимно и безплатно консултиране и изследване за ХИВ/СПИН
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните
МОН	Министерство на образованието и науката
МСП	Малки и средни предприятия
НВО	Национално външно оценяване
НЕЛК	Национална експертна лекарска комисия
НПО	Неправителствени организации
НПР България 20230	Национална програма за развитие България 2030
НСИ	Национален статистически институт
НСРБИР	Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020)
ОБ	Общински бюджет
ОГРДВ	Образование и грижи в ранна детска възраст

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

ООН	Организация на обединените нации
ОПЛР	Обща подкрепа за личностно развитие
ОП НОИР	Оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 година
ОП ПРР	Оперативна програма Регионално развитие
ОП РЧР	Оперативна програма Развитие на човешките ресурси
ПО	Програма Образование
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПХОМП	Програма Храни и основно материално подпомагане
РЗИ	Регионални здравни инспекции
РПУ	Районно полицейско управление
СНЦ	Сдружение с нестопанска цел
ТЕЛК	Териториална експертна лекарска комисия
ФСЗ	Фонд социална закрила
ЦОИДЕУМ	Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦОУД	Целодневна организация на учебния ден

Въведение

Цел и обхват на Плана за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Настоящият План за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение на община Симитли 2021-2027 година (по-нататък наричан Плана) е разработен в изпълнение на **Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 година** и очертава политиките за социално-икономическо приобщаване и участие на ромите. В настоящия документ терминът „**роми**“ се използва като общ термин, който включва групи от хора, които имат повече или по-малко сходни, но не едни и същи културни и социални характеристики. Етническото им самоопределяне също може да бъде различно. Планът има целенасочен интегриран подход към всички граждани на общината в уязвимо положение.

Политиката за интеграция на ромите е част от общонационалната политика за повишаване на качеството на живота на гражданите и за гарантиране на условия за равни възможности на всички и правото на пълноценно развитие на всеки, независимо от неговия социален произход, етническа или религиозна принадлежност, пол или други признаци.

За постигане на дългосрочната цел за осигуряване на ефективно равенство и намаляване на различията между ромите и останалата част на населението в Плана са заложени **три хоризонтални цели** в областта на равенството, приобщаването и участието и **четири секторни цели** в областта на образованието, здравеопазването, жилищните условия и заетостта.

Хоризонтални цели:

1. **Ефективно равенство:** Борба за предотвратяване на прояви на антиромски нагласи и дискриминация срещу ромите като цяло;
2. **Социално-икономическо приобщаване:** Намаляване на бедността и социалното изключване и премахване на социално-икономическите различия между ромите и останалата част от българското общество;
3. **Значително участие:** Насърчаване на участието чрез овластяване, сътрудничество и доверие.

Секторни цели:

- Повишаване на ефективния достъп до качествено приобщаващо образование;
- Повишаване на ефективния достъп до качествена и устойчива заетост;
- Подобряване на здравния статус на ромите и увеличаване на ефективния достъп до качествени здравни и социални услуги;

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

- Повишаване на ефективния достъп до адекватни десегрегирани жилища и основни услуги.¹

Реализираният растеж на българската икономика не е достатъчно приобщаващ, за да способства за намаляването на социалните неравенства и преодоляване на социалното изключване. Неравенството в доходите и условията на живот продължава да се увеличава. Нарастващите изисквания към компетентността на работниците и служителите и особеностите на новите професии могат да се превърнат в пречка за социално-икономическото включване на уязвимите групи, ако наблюдаваните към момента образователни и други дефицити не започнат да бъдат преодолявани още в най-ранна детска възраст. Задълбочаващите се регионални диспропорции в развитието на всички социално-икономически сфери и области са съществено обстоятелство за развитието на негативните тенденции.

Постигането на справедливост и приобщаване изисква засилено използване и по-добро насочване на ресурсите, както и участие и партньорство на всички заинтересовани страни на всички нива на управление във всички сектори с цел отразяване на реалните нужди и значими проблеми на общността и намиране на всички възможни решения.

Направеният анализ на факторите, предизвикателствата, както и на възприетите подходи и мерки за тяхното адресиране за периода на изпълнение на НСРБИР до 2020 година показва, че не е постигната амбицията да се сложи край на изключването на ромите, но същевременно отчита положителни резултати и първоначална промяна в тенденциите.

Водещият стратегически документ при разработването на Плана е **Националната програма за развитие: България 2030** („НПР: България 2030“)², който определя визията и общите цели на политиките за развитие във всички сектори на държавното управление. Планът допринася за постигане на целите на „НПР: България 2030“, като акцентът е насочен основно към реализирането на Цел I. Ускорено икономическо развитие и Цел III. Намаляване на неравенствата.

Планът очертава целите и задачите за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, сред населението на община Симитли. В практическата реализация на Плана се прилага интеграционният принцип на база равнопоставеност и равна отговорност, т. е. оказване на помощ не само на ромската етническа група и другите групи в неравностойно социално положение, но и на всички български граждани като

¹ Напр. течаща вода, адекватна канализация, събиране и управление на отпадъци, екологични услуги, електричество, газ, достъп до транспорт, финансови услуги и цифрови комуникации (в съответствие с принцип 20 от Европейския стълб на социалните права). Оперативна цел в рамките на тази секторна цел е насърчаване на екологичната справедливост и борба с ощетяване по отношение на околната среда (вж. приложение 2 към COM (2020) 620 final).

² Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, Приложение 2 към НПР 2030 - Анализ на социално-икономическото развитие на страната след присъединяването ѝ към ЕС (Май 2019 г.) е публикувана на <https://www.minfin.bg/bg/1394>

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

цяло, които имат потребност от определена помощ и съдействие при решаването на проблеми.

Планът е съобразен и структуриран съобразно изискванията на Националната стратегия на Република България за интеграция на ромите, нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основава на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази област.

Планът обхваща периода 2021-2027 година, подлежи на актуализация по време на изпълнението и надгражда **Общинския план за действие за интегриране на ромите и другите граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна ситуация в община Симитли 2015-2020 година.**

Планът е съобразен с целите и приоритетите на **Плана за интегрирано развитие на община Симитли 2021-2027 година (ПИРО Симитли)**, а именно: **Стратегическа цел 2:** Социално сближаване и намаляване на различията (постигане на социално развитие, сближаване и създаване на възможности за пълноценен и достоен начин на живот, задоволяване на нуждите на населението от качествени образование и заетост, здравни и социални услуги, културни дейности, възможности за спорт, добро управление на общинските ресурси) и **Стратегическа цел 3:** Свързаност и устойчиво и балансирано развитие на територията (развитие и подобряване на съществуващата инфраструктура (свързаност, достъпност) и физическа среда на населените места в общината, околна среда, водни ресурси и енергия, а оттам – подобряване на условията за живот), както и **Приоритет 1:** Развитие на интелигентна и динамична икономика на територията на община Симитли, **Приоритет 2:** Устойчива техническа инфраструктура и устойчив достъп до услуги на населението.

Европейски контекст

Според изследването на Агенцията за основните права на ЕС през 2020 година 75% от ромското население в 9 държави-членки на ЕС с най-голямо ромско население, включително България, живее под прага на бедността в страната. **Бедността** е както резултат, така и фактор за антиромските нагласи, изключването в образованието, заетостта, здравеопазването и жилищното настаняване.

Съгласно същото изследване 60% от гражданите на ЕС считат, че **дискриминацията** срещу ромското население е широко разпространена. Продължава да съществуват дълбоко вкоренени, устойчиви и структурни, и често институционални и административни антиромски нагласи на всички равнища на европейското общество и те се проявяват ежедневно като основна пречка пред постигането на пълния потенциал на ромското население като граждани на ЕС, ползващи се в пълна степен с основни права, социално приобщаване и равенство във всички сфери на живота, включително

ж
и
л
и
щ
н

В Резолюцията на Европейския парламент от 17 септември 2020 година относно изпълнението на националните стратегии за интегриране на ромите: борба с отрицателните нагласи към хората с ромски произход в Европа (2020/2011(INI)) се посочва, че 43% от ромското население е подложено на дискриминация, когато се опитва да закупи или наеме **жилища**, и не е достатъчно осведомено за своите права по отношение на равенството. Ограниченият достъп до жилищно настаняване и комунални услуги като чиста вода и канализация има отрицателно въздействие върху резултатите в областта на образованието, заетостта и здравето и се отразява неблагоприятно на социалното приобщаване като цяло. Продължителността на живота и **здравният статус** на ромското население продължават да са значително по-ниски, отколкото за останалите граждани във всички европейски държави. Очакваната продължителност на живота в момента на раждане в ЕС е 76 години за мъжете и 82 за жените (за България 68.34 години за мъжете и 75.81 години за жените през същия период), а за ромското население тези прогнози са с 10 години по-ниски. Детската смъртност в ЕС е 4.3/1 000 живородени деца и има доказателства, че процентът сред ромските общности е 11/1 000 живородени деца. Все още е голям делът на ромите, които не завършват основно и начално образование. Съществен е броят и на ромите, които напускат преждевременно училище и не завършват средно образование. Едва половината от ромските деца получават предучилищна подготовка или посещават детска градина и много малка част от тях продължава училище след завършване на задължителното образование. Само 21% от ромските жени и 25% от ромските мъже на възраст между 16 и 24 години са завършили средно образование или висше образование. През 2020 година 68% от ромските деца са напуснали преждевременно училище, въпреки целта от 10% от предишната Рамка на ЕС от 2011 година за национални стратегии за интегриране на ромите и стратегията „ЕС 2020“. 18% от ромските деца са преминали към по-висока степен на **образование**, а процентът на отсъствията и преждевременното напускане на училище сред учениците с ромски произход е значително по-висок, отколкото при други категории ученици. Ромското население се сблъсква с дискриминация в **инициативи за заетост**. 63% от ромите на възраст между 16 и 24 години не са заети с работа, учене или обучение спрямо средните за ЕС 12%. 72% от младите жени от ромски произход не са заети с работа, учене или обучение, спрямо 55% от ромските младежи. 43% от ромските мъже и 22% от ромските жени имат някаква форма на платена заетост. Европейският стълб на социалните права изведе на преден план основното право на всеки да работи, както и укрепването на социалните права като условие за положително въздействие върху живота на хората, в това число и на ромите. Голяма част от ромското население, което живее на границите на извънредна бедност, е принудена от това положение да

3 Резолюция на Европейския парламент от 17 септември 2020 г. относно изпълнението на националните стратегии за интегриране на ромите: борба с отрицателните нагласи към хората с ромски произход в Европа (2020/2011(INI)).

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

приема работа с ниско заплащане, други са принудени да оцеляват от заетост в неформалната икономика, което силно увеличава вероятността за експлоатация и злоупотреба с трудовите им права. **Ромската култура** е част от европейската култура и европейските ценности. Ромите са допринесли за културното богатство, разнообразието, икономиката и общата история на ЕС. Активното участие на ромски индивидуални или групови изпълнители в създаването на продукти на европейската култура е доказателство за потенциала за реализиране на включващи и интеграционни политики в другите сфери на обществен, икономически и политически живот.

С ясни цели и подновен ангажимент за постигане на реална промяна през следващото десетилетие **Европейската комисия предлага минимални цели за 2030 година** въз основа на напредъка, постигнат при предишната рамка.

Те включват:

- намаляване поне наполовина на дела на ромите, които са подложени на дискриминация;
- удвояване на дела на ромите, които съобщават за случаи, в които са били подложени на дискриминация;
- намаляване поне наполовина на разликата в бедността между ромите и населението като цяло;
- намаляване поне наполовина на разликата в участието в образованието в ранна детска възраст;
- намаляване наполовина на дела на ромските деца, които посещават сегрегирани училища, в държавите членки със значително ромско население;
- намаляване поне наполовина на разликата в заетостта и на разликата в заетостта между жените и мъжете;
- намаляване поне наполовина на разликата в средната продължителност на живот;
- намаляване най-малко с една трета на разликата по отношение на изключително лошите жилищни условия;
- гарантиране, че най-малко 95 % от ромите имат достъп до чешмяна вода.

Национален контекст

Процентът на младите роми на възраст 16—24 години, които не работят, не учат и не се обучават допълнително като основна дейност в България, е (разпределен по пол): 79% за младите ромски жени и 52% за младите ромски мъже (65% среден коефициент за ромите в България, при среден коефициент за България от 22% и за ЕС от 11.5 %). Съществува риск поради средносрочните социално-икономически въздействия на пандемията от COVID-19 неравенствата да се увеличат още повече в стратегическа перспектива. Дистанционното и дигиталното образование, например, често не е достъпно за ромски деца от семейства в неравностойно положение, което задълбочава неравенствата в образованието, от които неизбежно ще последва изключване от всички сфери на индивидуална и групова обществена дейност.

към 2050 година България ще има най-бързо свиващото се население в трудоспособна възраст в света. Според доклада на банката България е на път да се превърне в страната с най-голям спад на хората в трудоспособна възраст. Експертите на банката отбелязват, че застаряването на населението изисква промяна в пазара на труда, образованието и здравеопазването. Необходимо е да се насърчават по-гъвкави условия на труд, както и адаптиране на работните места към нуждите на по-възрастната работна сила. Според същия доклад ще се увеличи и делът на работниците от ромски произход, тъй като ромите вече представляват между 9 и 19% от новите участници на пазара на труда.

р
е
з

п
о
с
л
е
д
н
и
т
е

- Все по-голям дял от ромите вярват, че младите хора от общността трябва да останат възможно най-дълго време в образователната система. „Има се предвид първо завършване на средно и второ завършване на висше образование“;
- Делът на ромските деца, посещаващи училище се е увеличил във всички възрастови групи в сравнение с 2011 година;
- Делът на завършилите висше образование роми е два пъти по-висок сред тези от тях, които са посещавали детска градина;
- През 2019 година делът на трудово заетите роми е два пъти по-висок в сравнение с 2011 година.

Представянето на учениците с ромска и турска етническа принадлежност показва значително изоставане спрямо етническите българчета, равняващо се на 3 образователни години по отношение на четенето и 2 образователни години по отношение на математиката и науките. Последните проучвания⁷ все по-ясно показват, че първокласните, достъпни като цена и разстояние, **образование и грижи в ранна детска възраст** (ОГРДВ), здравни и социални услуги в ранното детство са в основата на доброто здраве, благосъстояние, развитие и учене през целия живот на всеки човек. В краткосрочен и дългосрочен план предоставянето на качествено ОГРДВ има ясно положително въздействие върху успеваемостта в образованието, на пазара на труда, справянето с бедността и социалното изключване. Освен това инвестирането в ранното

ъ
л

⁴ Анализ на Световната банка за развитието на България от 2013 година.

⁵ Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, Приложение 2 към НПР 2030 - Анализ на социално-икономическото развитие на страната след присъединяването ѝ към ЕС (Май 2019 г.).

⁶ Националното представително проучване "Образователни постижения на ромските общности в България", с възложител ТСА, проведено от Глобал Метрикс през 2019 г.

⁷ Доклад „Ранното детство в ромските общности в България“ (RECI+), изготвен от Институт „Отворено общество“ – София 2020 г.

се наблюдава трайна тенденция на подобряване на образователната структура на населението, при нарастване на дела на завършилите висше образование и намаляване на броя на хората с основно и по-ниско образование. Националното представително

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

детско развитие намалява неравенствата в постиженията и подобрява резултатите, свързани със здравето.

Макар че спадът в преждевременното напускане на училище и все по-високият процент на участие на ромските деца в задължителното образование са положителни тенденции в България през последните години, редица бариери продължават да възпрепятстват ромските деца от равен достъп и участие в ОГРДВ и други, съществени за ранното детство услуги. Децата в по-малките населени места израстват при изключителна липса на достъп до здравни, образователни и социални услуги. Няма достъп до логопед, рехабилитатор, лечение и т.н. Като цяло липсват и достъпни детски градини в селските и отдалечените райони, както и в близост до ромските квартали в градовете. Качеството на предоставеното ОГРДВ се възпрепятства от недостатъчната подготовка на възпитателите и другите служители в области като приобщаващо образование, ранно детско развитие, етническо многообразие и др. Специално внимание заслужава и повишаване на родителската компетентност при провеждане на политики за РДР (ранно детско развитие), което се случва в семейна среда и изисква развитие на познанията, нагласите и уменията на родителите. Затова услугите за повишаване на родителската компетентност са от изключителна важност.

Нормативна рамка

В България няма единен "Закон за ромите", тъй като това би било дискриминационно. Интеграцията се урежда чрез общото законодателство.

Законодателство

- Закон за защита от дискриминация (ЗЗДискр): Основният щит срещу неравенство по етнически признак.
- Закон за предучилищното и училищното образование (ЗПУО): Регулира задължителното обхващане на деца и забраната за сегрегация в класове.
- Закон за здравето: Урежда достъпа до медицинска помощ и статута на здравните медиатори.
- Закон за насърчаване на заетостта: Предвижда субсидирана заетост за лица от уязвими групи.
- Закон за устройство на територията (ЗУТ): Важен за решаване на проблемите с незаконното строителство в махалите.

Институционална структура

- Национален съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси (НССЕИВ): Координационен орган към Министерски съвет.
- Център за образователна интеграция (ЦОИДУЕМ): Изпълнителен орган към Министерството на образованието.
- Областни и общински съвети по етнически въпроси: Местни органи за диалог между общността и властта.

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Национални стратегии

Това са политическите документи, които определят дългосрочната визия:

- Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030):
сновен документ, актуализиран спрямо новите изисквания на ЕК.
окусира се върху: борба с антициганизма, достъп до качествено образование, заетост, здравеопазване и подобряване на жилищните условия.
- Областни стратегии: Всяка от 28-те области в страната следва да има своя адаптирана стратегия, която пренася националните цели на регионално ниво.

Планове за действие

Документи с конкретни мерки, срокове и бюджети:

- Национален план за действие (2024 – 2027): това е оперативният документ, по който в момента се работи и включва над 200 конкретни дейности, разпределени по министерства.
- Общински планове за действие: разработват се от всяка община за период от 3-4 години и са насочени към местните нужди (ремонт на улици в квартали, назначаване на медиатори и др.).

Община Симитли

Население

Общината се намира в северозападната част на област Благоевград, Югозападен район, и с площта си от 533.004 км² заема четвърто място сред четиринадесетте общини в областта и представлява 8.57% от общата площ на областта с население 4.32% от това на областта, като граничи с общините Благоевград, Разлог и Кресна, а югозападната граница съвпада с държавната граница с Република Северна Македония (РСМ).

През последните три национални преброявания на населението в България (2001, 2011 и 2021 години) въпросите, свързани с етнокултурните характеристики, са доброволни.

Българската етническа общност преобладава във всички общини на територията на област Благоевград при преброяването през 2021 година. Лицата, самоопределили се към турската етническа общност, са концентрирани териториално главно в общините Белица (22.0%), Якоруда (19.7%), Гоце Делчев (18-8%) и Гърмен (17.9%). Лицата от ромската етническа група са разпределени териториално във всички общини на областта. Най-голям е дялът на ромския етнос в общините Струмяни – 21.0% и Гърмен – 12.6%, следвани от Белица – 8.3%, Петрич – 6.5% и Симитли – 6.3%.

Община Симитли се състои от 18 населени места – град Симитли, който е и общински център и 17 села: Брежани, Брестово, Горно Осеново, Градево, Докатичево, Долно Осеново, Железница, Крупник, Мечкул, Полена, Полето, Ракитни, Сенокос, Сухострел, Сушица, Тросково и Черниче.

При националното преброяване през 2021 година населението на община Симитли наброява 12 852 жители като за 10 години (от преброяването през 2011 година) то намалява общо с 1 390 души.

Таблица 1: Население в община Симитли по населени места през 2021 година. Източник: НСИ.

Населено място	Общо	Мъже	Жени
с. Брежани			
с. Брестово			
с. Горно Осеново			
с. Градево			
с. Докатичево			
с. Долно Осеново			
с. Железница			
с. Крупник			
с. Мечкул			
с. Полена			
с. Полето			

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Населено място	Общо	Мъже	Жени
с. Ракитна			
с. Сенокос			
гр. Симитли			
с. Сухострел			
с. Сушица			
с. Тросково			
с. Черниче			

Селата Горно Осеново, Докатичево и Сухострел се обезлюдяват, а още 5 села: Брестово, Мечкул, Сенокос, Сушица и Тросково са с население под 40 жители.

За разлика от много други общини, в които преобладава населението в града, в община Симитли жителите на града през 2021 година са 6 194 (48.2% от общото население), а в селата живеят 6 658 души (51.8% от общото население).

Етническа структура на населението и майчин език

Етническа структура

По време на националното преброяване на населението през 2011 година от общо 14 283 жители на община Симитли 11 283 лица са отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност (неотговорилите са 3 000 души или 21% от общото население).

Таблица 2: Население по етническа принадлежност през 2011 година. Източник: НСИ.

Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределям
		българска	турска	ромска	друга	
Община Симитли	11 283	10 691	11	503	47	31
гр. Симитли	4 594	4 177	3	387	11	16
с. Брежани	747	735	.. ⁸	10
с. Брестово	25	25	-	-	-	-
с. Горно Осеново	14	14	-	-	-	-
с. Градево	179	179	-	-	-	-
с. Докатичево	7	7	-	-	-	-
с. Долно Осеново	1 349	1 341	7
с. Железница	361	340	4	17	-	-

⁸ Няма данни.

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределям
		българска	турска	ромска	друга	
с. Крупник	1 545	1 493	-	39	9	4
с. Мечкул	28	28	-	-	-	-
с. Полена	444	442	-
с. Полето	650	638	10	..
с. Ракитна	134	125	7	..
с. Сенокос	38	35	-	-
с. Сухострел	6	6	-	-	-	-
с. Сушица	84	83
с. Тросково	28	28	-	-	-	-
с. Черниче	1 050	995	..	46

По данни на НСИ ромите са втората по големина етническа група в община Симитли. Българската етническа група през 2011 година представлява 94.75% от всички отговорили на доброволния въпрос, турската етническа група – 0.1%, ромската етническа група – 4.46%, други – 0.42% и не се самоопределям – 0.27%.

При националното преброяване на населението през 2021 година на доброволния въпрос за етническа принадлежност са отговорили 12 790 лица. Към българската етническа група се самоопределят 11 920 лица или 93.2% от всички, отговорили на доброволния въпрос, към турската етническа група – 10 лица или 0.08%, към ромската – 809 лица или 6.32%, към друга етническа група се самоопределят 24 лица или 0.19%, не могат да определят 5 лица или 0.04%, нежелали да отговорят са 20 лица или 0.17%.

Таблица 3: Динамика на етническите групи между 2011 и 2021 година. Източник: НСИ.

Етническа принадлежност	Брой лица, отговорили на доброволния въпрос		Дял (%)	
	2011 г.	2021 г.	2011 г.	2021 г.
българска	10 691	11 920	94.75	93.2
турска	11	10	0.1	0.08
ромска	503	809	4.46	6.32
друга	47	24	0.42	0.19
не се самоопределям	31	5	0.27	0.04

От таблицата се вижда, че за тези 10 години ромската етническа група значително се увеличава, самоопределилите се към друга етническа група намаляват почти наполовина и лицата, които не се самоопределят намаляват почти 6 пъти. През 2011

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

година непожелалите да отговорят жители на общината са 3 000 души, докато през 2021 година те са само 20. Трябва да се има предвид, че реалният брой роми е доста по-висок от статистическите данни, тъй като при преброяването част от жителите на общината, които са роми, се самоопределят като българи, турци или други, което произтича от правото на преброяването лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава. Независимо от конкретиката на данните, всички изследвания на национално и местно ниво налагат извода, че като цяло община Симитли може да се счита за типичен район с наличие на етнически малцинства. Населените места с компактно ромско население на територията на община Симитли са град Симитли, селата Крупник и Черниче.

Майчин език

По данни на НСИ 93.91% от отговорилите на доброволния въпрос по време на Националното преброяване на населението през 2021 година в община Симитли са с български майчин език, 0.09% - с турски, 0.92% с ромски, 0.2% с друг. Не могат да

о
п
р

Таблица 4: Брой население по майчин език през 2021 година. Източник: НСИ.

Български	Турски	Ромски	Друг	Не мога да определя	Не желая да отговоря	Непоказани

я

т

Възраст и етнос

Възрастовата структура на населението в общината, както и в цялата страна, е нарушена и е налице демографско остаряване, характеризиращо се с намаляване на броя и относителния дял на населението под 15-годишна възраст и увеличаване на дела на населението на възраст 60 и повече години. В община Симитли децата до 14-годишна възраст представляват 13.25% от общото население (през 2021 година са родени само 115 деца), лицата от 15 до 64-годишна възраст включително – 65.31% от общото население и населението над 65-годишна възраст – 21.44% от общото население. За сравнение: населението над 65-годишна възраст в общината през 2011 година е било 18.4% от общото население, а населението в трудоспособна възраст през 2021 намалява с 11.2% спрямо това от 2011 година.

Характерният за последните десетилетия процес на застаряване на населението засяга в най-голяма степен лицата от българската етническа общност. При тази група делът на населението на 65 и повече навършени години е най-висок – 27.8% при 15.4% и 6.1%

п

о

В категорията "Непоказан" са включени лицата, добавени от административни източници, за които липсва информация в използваните при преброяването регистри.

е

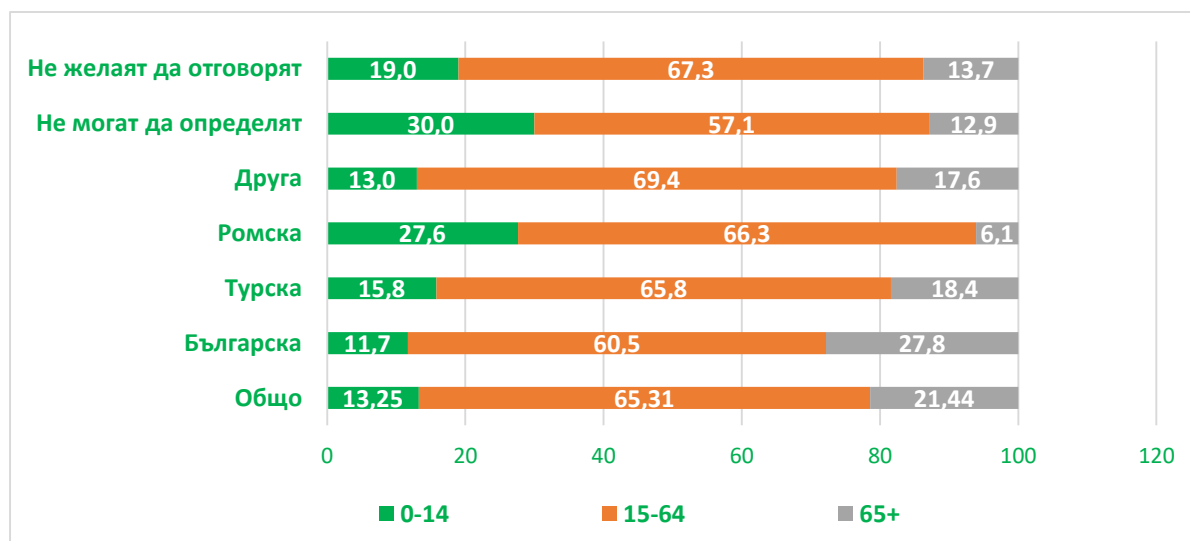
л

а

л

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

съответно за турската и ромската етническа група. Сред трите основни етнически групи най-висок е дялът на младото поколение (0-14 навършени години) при ромите – 27.6% от самоопределилите се към този етнос. Дялът при турската етническа група е 15.8% и най-нисък е този дял при българската общност – 11.7%.

Фигура 1: Възрастова структура на населението по етнически групи. Източник: НСИ.

Образование на населението на община Симитли

Образователна структура на населението

Образователната структура на населението в община Симитли бележи положително развитие през последните 10 години (2011 – 2021 години): жителите с висше образование се увеличават, населението със средно образование също се увеличава, а населението с основно, начално и по-ниско образование рязко намалява.

При предишното Национално преброяване (през 2011 година) броят на общо доброволно отговорилите жители на въпроса за степен на образование е 13 330, през 2021 година този брой е 12 388 и в таблицата по-долу са дадени отговорите за степента на завършено образование на населението в община Симитли.

Таблица 5: Образователна структура на населението на 7 и повече години в община Симитли. Източник: НСИ.

Степен на образование	2011 година (брой)	2011 година относителен дял от общото население (%)	2021 година (брой)	2021 година относителен дял от общото население (%)
Общо	13 330		12 388	
висше образование	947	7.10%	1 490	12.03%

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Степен на образование	2011 година (брой)	2011 година относителен дял от общото население (%)	2021 година (брой)	2021 година относителен дял от общото население (%)
средно образование	5 506	41.31%	6 141	49.57%
основно образование	4 748	35.62%	3 320	26.80%
начално и по-ниско образование	2 097	15.73%	1 433	11.57%
дете до 7 години включително, което не посещава училище	32	0.24%	4	0.03%

Положителен е и фактът, че децата до 7-годишна възраст включително, които не посещават училище, намаляват от 32 през 2011 година на 4 през 2021 година.

Въпреки, че през 2021 година населението с основно и по-ниско образование намалява (общо 38.37% от цялото население на общината) спрямо 2011 година (общо 51.35% от населението на общината), образователното ниво на жителите на община Симитли е сравнително ниско и доста по-ниско от средното за област Благоевград и страната.

Таблица 6: Относителен дял от общото население на образователната структура на населението на 7 и повече години през 2021 година. Източник: НСИ.

Степен на образование	Страна	Област Благоевград	община Симитли
Общо население	6 110 165	273 310	12 388
висше образование	25.53%	19.2%	12.03%
средно образование	47.11%	49.58%	49.57%
основно образование	16.40%	19.94%	26.80%
начално и по-ниско образование	10.91%	11.44%	11.57%
дете до 7 години включително, което не посещава училище	0.05%	0.03%	0.03%

Грамотността на населението също се отчита по време на националните преброявания. Грамотността се определя като умение да се чете и пише с разбиране на прочетеното и написаното. През 2011 година отговорилите на този въпрос лица в община Симитли са общо 13 093 на брой, от които 12 984 лица са грамотни (99.17%), а 109 – неграмотни грамотните са 12 133 (99.62%), а броят на неграмотните е 46 (0.38%). Пак през 2021 година делът на неграмотните самоопределили се към българската етническа група е 0.05%, за самоопределилите се към турската етническа група делът е 0.7, а за

самоопределилите се към ромската етническа група на възраст 9 и повече навършени години – 4.08%.

Актуално състояние на ромската общност в община Симитли

Най-уязвимата етническа общност в общината е ромската. Представителите на тази малцинствена общност са с много ниски нива на грамотност и слабо владение на български език. Нивото на образование и квалификация в тази общност не е конкурентно в условия на пазара на труда. В значителна степен високите нива на безработица в общината се дължат на високия процент трайно безработни от ромски произход, макар и официалните данни да не отчитат този признак.

В групата на ромите влизат значителен брой социално изолирани лица, при които са налице различни фактори, подкрепящи бедността – ранно отпадане от училище, което води до ниска степен на образование и квалификация, трайна безработица и липса на трудови навици за част от тях, ограничени възможности за заетост, лоши битови условия, липса на достатъчен достъп до здравни, социални и образователни услуги.

В тази група попадат и семейства в неравностойно положение, чиито деца с голяма вероятност ще повторят модела на социална изолация на своите родители. За да се наруши процеса на цикличност е необходима комплексна интервенция, насочена срещу бедността като многоаспектно явление, която да подпомогне семействата за осигуряване на условия за социално включване и развитие на своите деца.

Пряка последица от състоянието на бедност и особено това при децата е нарушаване на техните права и значително ограничаване на възможностите за бъдещо развитие. Същевременно, нарушаването на основни права на децата по различни причини е предпоставка за бедност и проява на различни форми на дискриминация.

Обособените ромски квартали в селищата на общината са райони със структурна бедност и голям относителен дял на деца, семейства и хора в риск: трайно безработни с ниска степен на образование и професионална квалификация; непълнолетни майки; деца в риск от отпадане от училище; деца, настанени в институции; необразовани млади хора; многодетни и непълни семейства. Акумулирането на икономически, образователни и етнокултурни рискови фактори оказва най-силно влияние, когато семейството живее в изолация в рамките на обособена компактна малцинствена група и изисква интегриран и многостранен подход за траен успех в решаването на проблемите.

В тези общности се възпроизвеждат и определени стереотипи (ранни бракове, ранна раждаемост, висока степен на миграция, липса на уседналост, комуникацията в семейството и общността се осъществява на език, различен от български). Всичко това

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

често води до различни модели на социално изключване на хора от тази етническа група и особено на децата. Те или въобще не посещават училище, или отпадат твърде рано от учебния процес, преди да са завършили определена образователна степен. Често тези деца са обект и на дискриминация, която остава скрита. Немалък е процентът от тези деца, които по различни причини се настаняват в различни социални услуги от резидентен тип.

Приоритет образование

Ниското равнище на образование е един от основните фактори, определящи бедността, социалната изолация и невъзможността за реализиране на пазара на труда. С оглед на това основен подход за превенция на бедността и социалната изолация остава увеличаването на инвестициите в образованието. Специални усилия трябва да бъдат положени за развиване и разширяване на възможностите за учене през целия живот. Друго основно предизвикателство е обвързването на изискванията на пазара на труда с обучението на квалифицираните специалисти, които имат не само професионална, но и общообразователна подготовка.

Гарантирането на равен достъп до качествено образование за всяко дете е възможно чрез интегриране на система от мерки, насочени от една страна към повишаване нивото на образователния процес, а от друга – към по-пълно обхващане на децата и учениците в задължителната предучилищна и училищна възраст в детските градини и училищата. Осъществена е оптимизация на училищната мрежа в съответствие с демографските и социално-икономически промени в общината, с цел осигуряване възможност на всяко дете да получи съизмеримо по качество образование и повишаване ефективността на публичните разходи. С утвърдената общинска мрежа на детски градини, училища и обслужващи звена се удовлетворяват интересите на ученици и родители.

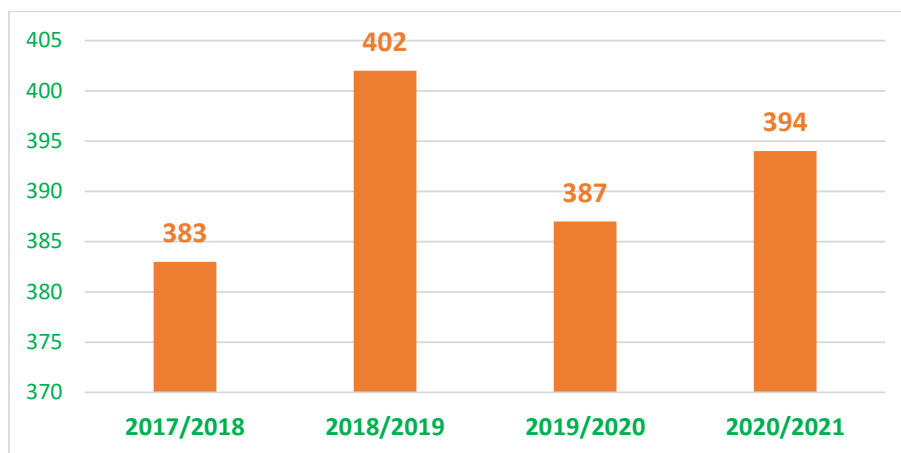
Предучилищно образование

Предучилищното образование в България включва деца от 3 годишна възраст до постъпването им в първи клас (6/7 години). Предучилищната подготовка на децата две години преди постъпването им в първи клас е задължителна. Основната цел на предучилищното образование в България е да изгради у децата умения и ценности за училищна среда. Задължителната двегодишна предучилищна подготовка се организира в подготвителни групи в детските градини или в подготвителни групи в училище. Училищното образование в България започва от 6/7 годишна възраст. Училищното образование според степента е основно и средно, а според съдържанието на подготовката е общо и професионално.

На територията на община Симитли има 2 детски градини - Детска градина „Радост“ и Детска градина село Долно Осеново. Детска градина „Радост“ е разделена на следните девет филиала: Ян Бибиан – град Симитли, Мечо Пух – град Симитли, Център – град Симитли, Ораново – град Симитли, Черниче – село Черниче, Детско царство – село

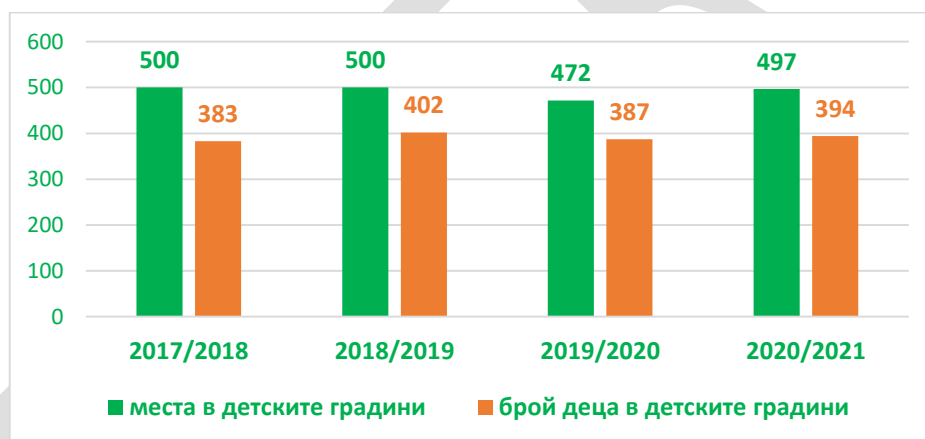
Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Крупник, Полето – село Полето и Брежани – село Брежани. Сградите на детските градини са масивни, а около тях има прилежащи дворни пространства с детски площадки и съоръжения за игра.

Фигура 2: Деца в детските градини. Източник: НСИ.

По данни на НСИ местата в детските градини са повече от децата, които ги посещават.

Фигура 3: Места в детските градини и общ брой деца в тях. Източник: НСИ.

Броят на педагогическия персонал за същия период е, както следва: през учебната – 41, през 2018/2019 – 43, през 2019/2020 – 40 и през 2020/2021 – 44.

Финансирането на детските градини се осъществява от държавния и от общинския бюджети. Децата и учениците са един от основните приоритети на общинската администрация, затова и общинските разходи за детска грижа нарастват постепенно. Тази тенденция следва да бъде запазена и в бъдеще, като същевременно тя е обоснована и със стабилизирането на демографските фактори на местно ниво. Едновременно с това през последните години община Симитли поэтапно осъществява обновяване и модернизиране на материално-техническата база със средства от общинския и държавния бюджет и чрез европейски програми и проекти.

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

В периода 2014-2027 година в детските градини на територията на община Симитли са изпълнени и/или **се изпълняват следните проекти** с цел изграждане на умения и ценности у децата и да ги подготви за училищната среда:

- Готови за училище – в периода 01.09.2016-31.05.2017 година; вид на проекта: национално партньорство;
- Активно приобщаване в системата на предучилищното образование – в периода 16.05.2019-16.11.2022 година; вид на проекта: национално партньорство, МОН;
- Прилагане на социално-икономически и образователни мерки за интеграция на уязвими групи в община Симитли – в периода 07.2019-31.05.2021 година; вид на проекта: национално партньорство, ОП Наука и образование за интелигентен растеж;
- Силен старт – в периода 2021-2027 година; вид на проекта: национално партньорство, МОН.

Училищно образование

В община Симитли има 3 училища, а именно: СОУ Св.Св. Кирил и Методий в град Симитли – най-голямото училище в общината, СОУ Св.Св. Кирил и Методий в село Крупник и Обединено училище Св. Паисий Хилендарски в село Долно Осеново.

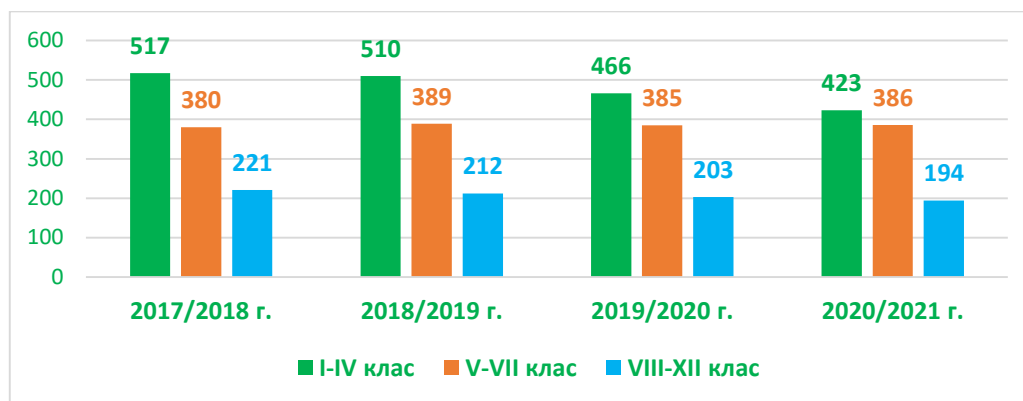
Училището в село Крупник е средищно за общината - приема ученици от околните близки села – Полена, Черниче, Полето, Брежани и Ракитна. Осигурен е безплатен транспорт за всички пътуващи ученици, както и безплатно столово изхранване. Учебният процес се осъществява на една смяна. Учениците от 1 до 8 клас са обхванати в целодневна организация на учебния ден.

Обединено училище „Св. Паисий Хилендарски“ в село Долно Осеново с курс на обучение от 1 до 10 клас и учениците имат възможност да се обучават в първи гимназиален етап.

На територията на община Симитли няма обособени отделни професионални училища, но в съществуващата гимназия в град Симитли се отделят спортна и хуманитарна паралелки през учебната 2017/2018 година за придобиване на I степен професионална квалификация, в които учат общо 9 ученици, от които 3 мъже и 6 жени. Профилиращите предмети в спортната паралелка са: физическо възпитание и спорт, биология и здравно образование, български език и литература. В хуманитарната паралелка са предвидени следните профилиращи предмети: английски език, история и цивилизации, български език и литература и информационни технологии. През учебната 2018/2019 година паралелката е вече с 22 ученици – 8 мъже и 14 жени. През следващите две години (2019/2020 и 2020/2021) освен тази паралелка, в която общият брой на учащите нараства съответно на 33 и 36 души, се обособява и паралелка за придобиване на II степен професионална квалификация с общ брой учащи се през 2019/2020 година 26 ученика, от които 19 мъже и 7 жени, и общ брой учащи се през 2020/2021 година 50 души, от

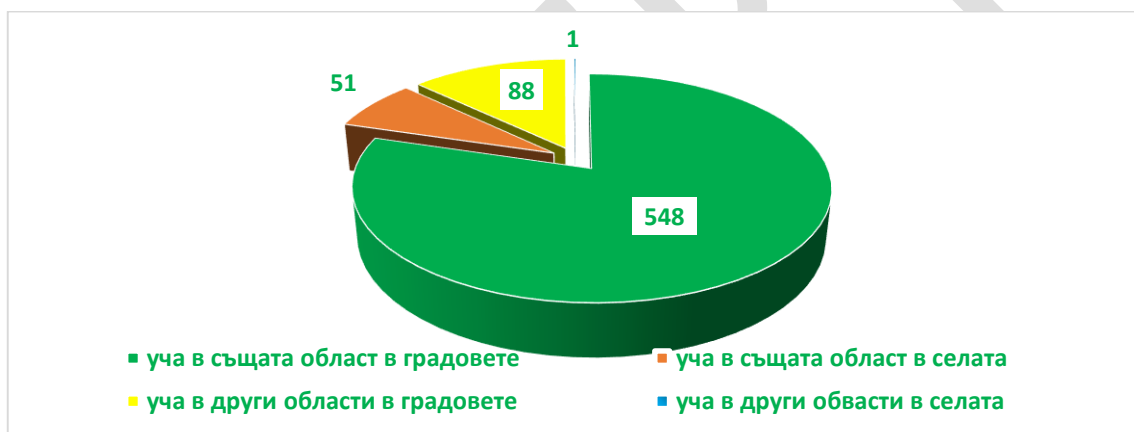
Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

които 33 мъже и 17 жени. За учениците, които не са от града, гимназията предлага и леглова база.

Фигура 4: Общ брой учащи се в общообразователните училища. Източник: НСИ.

От общо 1 634 учащи през 2021 година 688 ученици от община Симитли пътуват за училище.

Фигура 5: Мобилност на учениците през 2021 година. Източник: НСИ.

През периода 2021-2025 година явилите се ученици от община Симитли на държавни зрелостни изпити (ДЗИ) имат следния среден успех (от 6.0):

Таблица 7: Средна оценка на ДЗИ по БЕЛ и английски език. Източник: НСИ.

Учебна година	ДЗИ БЕЛ	ДЗИ английски език
2021	3.31	3.98
2022	2.96	няма информация
2023	3.04	няма информация
2024	3.51	4.33
2025	2.98	няма информация

Няма информация за явили се ученици на държавен зрелостен изпот по математика или друг чужд език.

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

На Националното външно оценяване (НВО) след 7 клас учениците са постигнали следния среден успех (от 100 точки):

Таблица 8: Среден успех на учениците на НВО след 7 клас. Източник: НСИ.

Учебна година	НВО БЕЛ	НВО математика
2021	46.9	27.8
2022	46.3	22.1
2023	51.0	25.1
2024	48.7	28.5
2025	45.75	27.76

Продължава да е налице проблемът с учениците, които напускат преждевременно училище, както и с децата, необхванати от образователната система. Възможностите за бъдеща житейска и професионална реализация при тях са много по-малки и те са в по-голям риск от социална изолация.

Най-често дефинираните причини за ранното напускане са:

- социално-икономически: ниски доходи на родителите, лош жизнен стандарт и битови условия; безработни родители; деца ангажирани със сезонна работа или с отглеждане на по-малки братя и сестри; дефицит на социални умения;
- семейни или етнокултурни: незаинтересованост на родителите за обучението и образованието на децата; неграмотност или ниско ниво на образование на родителите; липса на мотивация за учене; ранни бракове;
- миграция на родителите - преместване на учениците в други населени места или чужбина, заедно с родителите; ученици оставени за отглеждане от роднини, които не са в състояние да упражняват ефективен контрол;
- трудности при усвояването на учебното съдържание, обусловени от езиковата бариера; малък или никакъв контакт между родителите и учителите; възрастови или личностни проблеми.

В по-голямата си част мерките за намаляване процента на напуснали ученици се прилагат от училищните ръководства и педагогическите съвети. Едновременно с това се търсят нови подходи чрез осъществяване на постоянен контакт с родителите, съдействие от различни институции или от изявени представители на местната общност. Посредством програми и проекти се работи за подобряване на училищната среда, за да стане училището по-привлекателно за децата, обогатява се интеркултурната компетентност на учители и директори, чрез различни квалификационни курсове и обучения. Това е предпоставка за по-ефективен диалог с деца и родители и повишава капацитета на училищата за работа със застрашените от отпадане ученици.

Възможни са следните мерки:

- превантивна работа с учениците за позитивна нагласа към учебния процес;

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

- поддържане на постоянни контакти с родителите и настойниците от класните ръководители, педагогическите съветници и директорите; участие на родителите в извънучилищни форми; съвместно организиране на тържества, в които децата се изявяват пред родителите си и други представители на обществеността;
- въвеждане на целодневно обучение;
- повишаване качеството на образователния процес чрез подобряване на материалната база и използване на интерактивни методи;
- усъвършенстване на системата за осигуряване качеството на професионалното образование и обучение, популяризиране на професионалното образование и възможностите на публично-частното партньорство чрез съвместни дейности с бизнеса като възможност за устойчив растеж на човешките ресурси;
- беседи в часа на класа за образованието, като предпоставка за успешната реализация в живота;
- работа по проекти и национални програми за осъществяване на превенция от отпадане и рисково поведение чрез допълнителни занимания по интереси и за повишаване на мотивацията за учене.
- включване на младежите в живота на училището, в т.ч. и при вземане на решения, отнасящи се до тях;
- съвместни дейности за стимулиране на талантиви ученици и финансово подпомагане на деца от финансово затруднени семейства;
- систематизиране на ежегодните мерки в Програма за превенция на отпадането от училище, приета на заседание на педагогическия съвет, както и планове за работа с родителите;
- добро партньорство между училище, община, кметове на малки населени места, институции и организации на територията на община Симитли.

Изпълнението на мерките е насочено към реализиране на част от основните приоритети на образователната система – интеграция на деца със специални образователни потребности, привличане и задържане на социално слабите деца в училище, ограничаване броя на отпадналите ученици.

През 2017 година Министерски съвет приема с Постановление № 373 от 5 юли 2017 година Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Механизмът цели обхващане на всички, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование деца и ученици и намаляване броя на отпадналите от образователната система. Основната роля на екипите за обхват по механизма е да посетят на адрес децата и учениците, за които има информация, че никога не са посещавали детска градина или училище или са отпаднали от образователната система, да установят причините, поради които тези деца не са обхванати и да посочат в зависимост от всеки конкретен случай, мерки за обхващане на децата.

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Училищата на територията на община Симитли разработват планове с мерки и дейности за обхващане на всички, подлежащи на училищно образование и намаляване на броя на отпадналите от образователната система. **Пример за такъв план на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в село Крупник е даден в Приложение 1.**

Образование и етнос

В сравнение с 2011 година и при трите основни етнически групи се наблюдава положителна тенденция на увеличаване на абсолютния брой и относителния дял на лицата със завършено висше и средно образование през 2021 година.

Въпреки това, се наблюдават съществени различия в образователната структура на населението по етническа принадлежност. Преобладаващата част от самоопределилите се като българи (около 83.80%) са с високо образование – висше и средно, то при населението от турската етническа група с високо образование са около 46.7%, а при ромския етнос относителният дял на този показател е 13.3% през 2021 година.

Приоритет здравеопазване

В областта на здравеопазването населението разчита на съществуващата доболнична дейност, тъй като в община Симитли няма болнично заведение. От една страна това може и да е причина за изселване на хора, но от друга – близостта до областния град Благоевград е възможност за получаване на качествено болнично лечение.

Индивидуалните практики за първична медицинска помощ – общопрактикуващи лекари, са 8, а практиките за първична дентална помощ са 5. На територията на общината има и една медико-техническа лаборатория.

Освен горепосочените лечебни заведения, на територията на общината извършват дейност още 2 броя индивидуални практики за първична дентална помощ и 1 брой групово практика за първична дентална помощ, които са с първоначална регистрация в община Благоевград.

Филиалът за спешна медицинска помощ (ФСМП) – Симитли към Центъра за спешна медицинска помощ Благоевград е с непрекъснат 24 часов режим на работа, структуриран е от два екипа:

- стационарен екип, който осигурява амбулаторно лечение на болни и пострадали лица, координира дейността на екипите и поддържа връзка с РКЦ;
- долекарски екип – този екип осигурява спешна медицинска помощ на мястото на инцидента или на адрес и транспортира по медицински направления.

Според данни на НСИ населението на 1 лекар в община Симитли е 1 628 души, което показва липса на лекари в сравнение с повечето общини в областта, но се компенсират от близостта на областния център, а населението на 1 аптека е 1 893 души, което е добре в сравнение с другите общини в областта.

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

По време на националното преброяване на населението през 2021 година от общо 11 270 жители на община Симитли, отговорили доброволно на въпроса за признат ТЕЛК/НЕЛК, 9 670 души отговарят, че нямат, до 50% трайно намалена работоспособност имат 104 души, от 50-70% - 380 души, от 71-90% - 287 души и над 90% - 197 души.

Сомооценката на здравето на жителите на община Симитли по време на националното преброяване през 2021 година е следната: 2 545 души смятат, че здравето им е много добро, 7 140 – добро, 2 134 – задоволително, 366 – лошо и 69 – много лошо.

В устройствения правилник на общинската администрация заместник-кметът с ресор Социални и хуманитарни дейности упражнява правомощия в следните области:

- поддържане и опазване на исторически паметници на културата;
- отдих и туризъм;
- младеж и масов спорт;
- култура;
- образование;
- здравеопазване;
- социални услуги;
- трудова заетост.

През 2011 година с решение на общинския съвет в община Симитли е създадено общинско звено „Заведения за социални услуги“, което администрира и организира работата на делегираните от държавата дейности социални и местни услуги, разкрити на територията на общината.

Общината разполага с изключително широк спектър от социални услуги – като брой, вид и обхват на целевите групи, с което обхваща всички уязвими общности и индивиди, които се нуждаят от подкрепа.

Таблица 9: Социални услуги. Източник: община Симитли.

Социални услуги в община Симитли	Капацитет на услугата (брой)	Ползватели – средногодишно (брой)
Дневен център за деца и младежи с увреждания	24	24
Дневен център за пълнолетни лица с увреждания	25	25
Защитено жилище за пълнолетни лица с психични разстройства	10	10
Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психични разстройства	8	8
Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с физически увреждания	15	15
Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция	15	15

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Социални услуги в община Симитли	Капацитет на услугата (брой)	Ползватели – средногодишно (брой)
Център за настаняване от сеем тип за пълнолетни лица с деменция – село Железница	13	13
Център за обществена подкрепа	20	20
Център за социална рехабилитация и интеграция	24	24
Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост – с. Полена	15	15
Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост – с. Брежани	15	15
Асистентска подкрепа	32	32
Домашен социален патронаж	220	220
ОБЩО	436	436

Съгласно българското законодателство всички здравноосигурени лица - български граждани, независимо от своето етническо самоопределяне, пол, възраст, социален статус имат право на медицинска помощ, заплащана от Здравноосигурителната каса. Сериозен проблем представлява здравната неосигуреност сред ромското население. Поради факта, че част от ромите не са здравноосигурени, те не могат да ползват здравни услуги, рядко прибегват до превантивна медицинска помощ и разчитат най-вече на спешната медицинска помощ. Няма официални данни за брой на неосигурените лица, а данни за етническия признак не се събират.

Високата населеност в ромските квартали и жилища води до по-чести епидемии от грип и други респираторни болести, стомашно-чревни заболявания, хепатит и др. Ромите по-често от останалото население страдат от редица социално-значими заболявания, като високо кръвно налягане, диабет, сърдечни болести, артрит, ревматизъм, астма, хроничен бронхит и язва на стомаха. Липсата на средства и условия за лечението им водят до бързо хронифициране на заболяванията, до масова ранна инвалидизация и до преждевременна смъртност. Достъпът до здравни услуги зависи от различни фактори, които оказват кумулативен негативен ефект върху здравето на български граждани от ромски произход. Поради бедността си голяма част от тях не са в състояние да се лекуват.

Също така сериозен проблем са бременните жени от уязвимите групи, които попадат в особено рискова категория. Предвид специфичния начин на живот, те пренебрегват редовното посещение на женски консултации, с което поставят бременността в риск. Бременните жени се картотекират непосредствено преди раждане и с това попадат в рискови групи бременности. Същото явление се пренася и върху децата, те не се водят

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

на детски консултации, което компрометира имунизационния им календар и поставя здравето им в риск.

Нивото на здравна култура при ромите е ниско. Голяма част от тях нямат познания за своите права и задължения в областта на здравеопазването, не са наясно с много от аспектите на здравната култура, свързани с ваксинации, инфекциозни болести, детско хранене, идентифициране на проблеми и грижи, свързани със здравето. Част от тях не осъзнават ползите от ваксините и рисковете от пропускането им.

Съществен проблем е и ниското образование и особено неграмотността, свързана с невъзможността за самостоятелност при попълване на документи и осъществяване на достъп до медицинска помощ.

Здравните медиатори работят за преодоляване на затруднения достъп на уязвимите малцинствени групи до системата на здравните услуги. На територията на община Симитли работят двама здравни медиатори – Методи Методиев и Фиданка Несторова, чийто план за 2026 година е следният:

абота по индивидуални казуси

дентифициране на случаи:

ови индивидуални казуси;

ови индивидуални клиенти;

одене на информация;

естота: ежедневно/при необходимост.

онсултация и административна работа:

онсултации;

опълване на документи;

ъдействие при административни процедури;

естота: ежедневно.

ъпровождање и подкрепа:

ъпровождање до здравни институции;

ъпровождање до социални институции- съдействие по ПМС 17 и Наредба 26;

естота: при необходимост.

ъзстановяване на здравноосигурителни права:

естота: при необходимост.

одпомагане на достъпа до здравни услуги:

абота с общопрактикуващи лекари (ОПЛ):

мунизации и кампании;

рофилактични прегледи.

абота с Регионална здравна инспекция (РЗИ):

частие в здравни програми.

абота с дентални специалисти:

рофилактични и лечебни дейности;

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

естота: текущо през годината.

абота в общността:

- атронаж и обходи (минимум 3 пъти седмично);
- абота с деца и възрастни;
- абота по комплексни казуси.

дравна промоция:

- еседи (минимум 1 беседа месечно);
- еми: хигиена, хранене, инфекции, репродуктивно здраве;
- азпространение на материали.

ътрудничество – работа с РЗИ, ОПЛ, социални и образователни институции.

бучения – участие в обучения и семинари (минимум 1-2 пъти годишно).

тчетност

- одене на месечни отчети;
- нализ на дейността.

Приоритет жилищни условия

Населените места в общината имат следната инфраструктура:

- Електрическата мрежа е неравномерно разпределена по територията на общината и е в незадоволителното техническо състояние. Освен град Симитли електроснабдени са селата Сушица, Крупник, Черниче, Полето, Полена, Брежани, Ракитна, Мечкул, Сенокос, Железница, Градево и Долно Осеново. Частично електрифицирани са селата Сухострел, Брестово, Тросково, и Докатичево.
- Над 30% от населените места на територията на общината ползват питейна вода с отклонение от качеството, прието като стандарт за страната. Потреблението на питейна вода в община Симитли възлиза средно на 91 л/ден на човек.
- По данни на община Симитли около 78.2% от населението на общината е свързано с обществена канализационна система. Изградена е канализационна мрежа на територията на следните населени места в община Симитли: град Симитли – 90%, селата: Брежани – 90%, Черниче – 100%, Полето – 90%, Полена – 90%, Долно Осеново – частично, Железница – частично, Градево – частично.

Традиционно е прието за нормално у нас хората да притежават собствено жилище, като усилията на поколения са били именно в тази насока - да се осигури жилище както за семейството, така и за деца и внуци. Основната част от жилищата в община Симитли са собственост на физически лица, **общински жилищен фонд няма**. Жилищата в града са благоустроени и поддържани. Структурата на собствеността ограничава възможностите на общинските власти да провеждат социална жилищна политика.

Като цяло за жилищата с етнически малцинства-роми може да се каже, че съществуват примитивни такива с изключително лоши материално-битови и санитарно-хигиенни условия.

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

В град Симитли около 16 домакинства живеят в примитивни сгради, построени върху частни имоти и се намират в извън регулация. В село Крупник 22 домакинства от целевата група живеят в изградени от тях сгради и бараки и също не притежават документ за собственост на земята, която е общинска. В село Брежани шест ромски домакинства живеят в сграда, която е собственост на мина „Пирин“. Определно лошите жилищни условия на маргинализираните ромските семейства и други, живеещи при същите условия, влияе върху цялостния им живот и допълнително води до изолация и затрудняване на интеграцията им.

Приоритет заетост

Заетост

През 2021 година по данни на НСИ общо заетите лица в община Симитли са 4 706, а броят на икономически неактивните лица на възраст от 15 до 64 навършени години е 3 359 души (с относителен дял 39%).

Голяма част от работещите жители на общината са трудови мигранти – работят в населено място в същата община или ежедневно пътуват в други общини или области. Общият брой на ежедневните трудови мигранти към други общини през 2021 година е 1 369 души.

През 2019 година са наети по трудово и служебно правоотношение общо 2 295 лица, през 2020 година – 2 386, а през 2021 година - 2 459 души. Делът на наетите, пътуващи ежедневно за работа в София, е 3.5%.

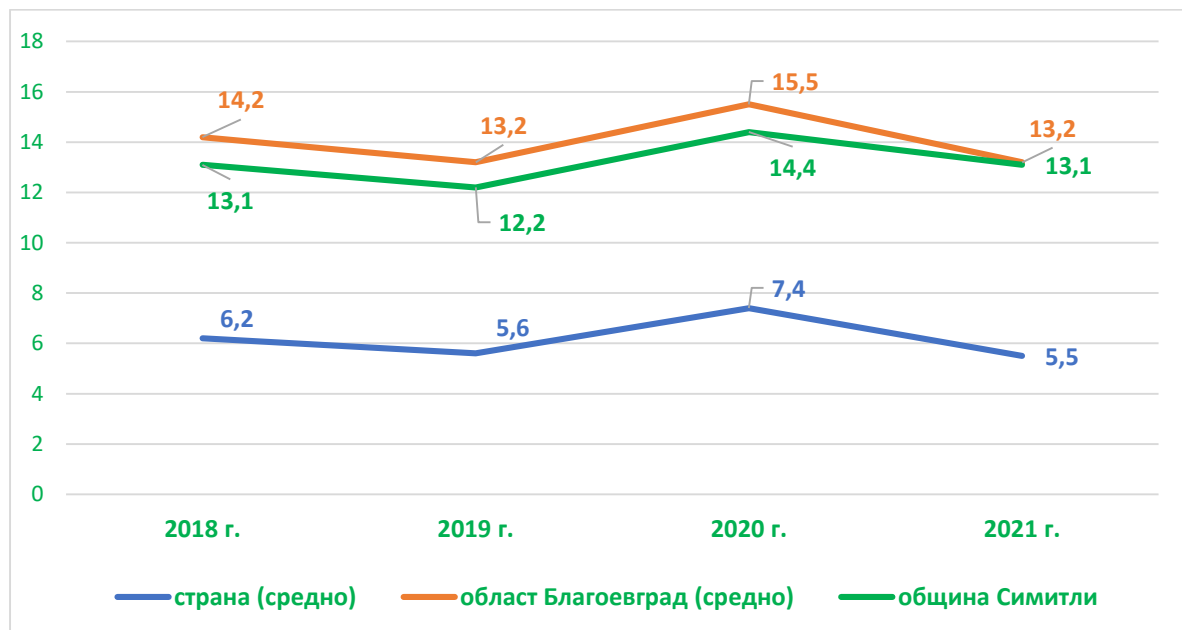
Таблица 10: Трудови мигранти през 2021 година от община Симитли. Източник: НСИ.

Заети	Общо	Брой
Лица, които отиват на работа в друго населено място	общо	1 842
Работя в същата община	в града	354
	в селата	119
Работя в община от област Благоевград	в градовете	1 052
	в селата	75
Работя в община в друга област	в градовете	233
	в селата	9

Налице са значителни различия по отношение на участието на пазара на труда на лицата от различните етнически групи. Най-висока е заетостта във възрастовата група от 15 до 64 навършени години при българската етническа група с коефициент на заетост 68.7%, а най-нисък е този показател при ромската етническа група – 13.9.

Безработица

За периода 2018-2021 година нивото на безработица от тенденция към намаляване до 2019 година се увеличава през 2020 година (пандемията COVID-19) и през следващата година отново започва да спада.

Фигура 6: Ниво на безработицата. Източник: АЗ.

Профилът на безработицата на територията на общината показва тенденция за постоянна регистрирана безработица на ниско квалифицираните и/или без квалификация жители на общината.

Таблица 11: Структура на регистрираните безработни в община Симитли. Източник: ДРСЗ – Благоевград към АЗ.

	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.
Пол				
мъже	283	264	319	304
жени	441	409	477	417
Степен на квалификация				
с работническа професия	237	206	240	196
специалисти	101	109	129	114
без квалификация	386	358	427	411
Образование				
висше	53	47	70	63
средно	411	387	432	388
основно	184	171	211	189
начално и по-ниско	76	68	83	81
Рискови групи				

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.
безработни на възраст над 50 години	264	274	336	230
в т.ч. жени	173	178	215	117
майки с деца до 3 години	39	24	36	34
Трудово посредничество				
започнали работа с посредничество на ДБТ	693	600	787	745
на първичния трудов пазар	574	533	716	553
по мерки за насърчаване на заетостта	7	7	1	7
по програми за заетост	112	60	70	185
Обучение				
безработни лица, започнали обучение	124	47	110	118
безработни лица, завършили обучение	123	56	175	115

От горните данни се вижда, че безработните жени са много повече от безработните мъже. Това важи особено за етническите групи, различни от българската. Най-уязвими са хората над 50-годишна възраст и тези с нисък образователен ценз и без специалност. Жителите на общината с висше образование са малко и преобладават хора със средно, основно или по-ниско образование, което е предпоставка за ненамиране на работа, която изисква специфични умения. Жителите на общината с висше образование също са затруднени в намирането на подходяща работа по специалността си поради ограничения пазар на труда. Фокусът следва да е насочен към младежи до 29-годишна възраст, хора над 50-годишна възраст, такива с намалена трудоспособност и трайно безработните.

Безработицата е най-висока сред самоопределилите се от ромската етническа група. Почти половината (49.6%) от икономически активните лица от този етнос са били безработни през наблюдавания период.

Таблица 12: Средногодишен брой безработни. Източник: ДРСЗ – Благоевград към АЗ.

		2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.
Средногодишен брой регистрирани безработни	Област Благоевград	14 903	13 845	17 206	13 781
	Община Симитли	724	673	796	721
Средногодишен брой безработни, регистрирани над 1 година	Област Благоевград	4 948	3 522	3 458	3 290
	Община Симитли	279	229	250	274
Средногодишен брой регистрирани безработни до 29-годишна възраст	Област Благоевград	2 076	1 796	2 071	1 448
	Община Симитли	117	93	110	91
Средногодишен брой безработни с намалена трудоспособност	Област Благоевград	698	661	553	667
	Община Симитли	31	28	29	37

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Към 01.03.2026 година по данни на филиала в град Симитли към Дирекция „Бюро по труда“ – Благоевград са регистрирани за търсене на работа 190 лица, които са се самоопределили като роми . От тях:

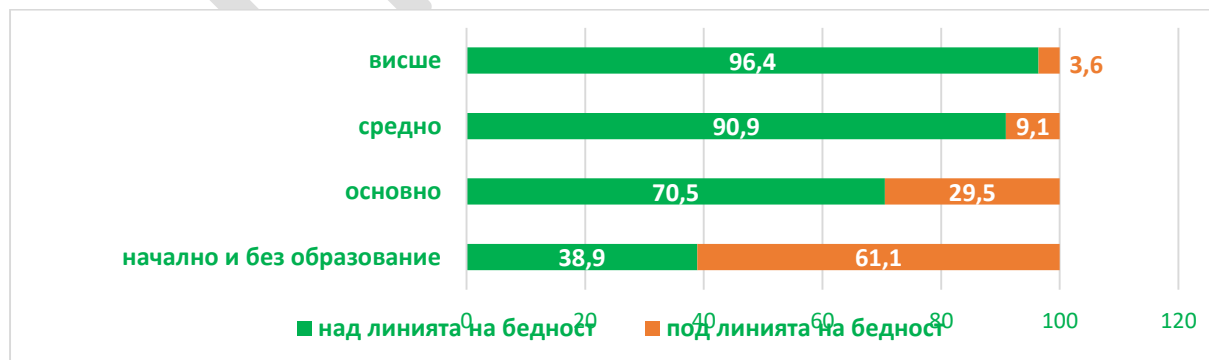
- 3 със завършено висше образование,
- 43 със средно образование,
с основно образование
с начално образование,
без образование.

Дълготрайната безработица често е причина за демотивация при търсене на заетост и безработните лица стават част от системата за социално подпомагане.

Бедност

Бедността и социалното изключване са комплексни проблеми с много измерения. Те засягат не само доходите и материалното състояние на хората, но и възможностите им активно да участват в обществото. Паричната бедност е само един от аспектите на бедността. Като други аспекти могат да бъдат разглеждани потреблението, достъпът до различни услуги – заетост, здравни, образователни и социални услуги, качеството на жилищната среда, субективното усещане за благосъстояние и здраве и др. Успоредно с това, бедността може да бъде определена като съществена предпоставка за дисбаланси на трудовия пазар, забавен процес на икономическо и социално сближаване, ниска покупателна способност и неблагоприятни последици на индивидуално и обществено ниво.

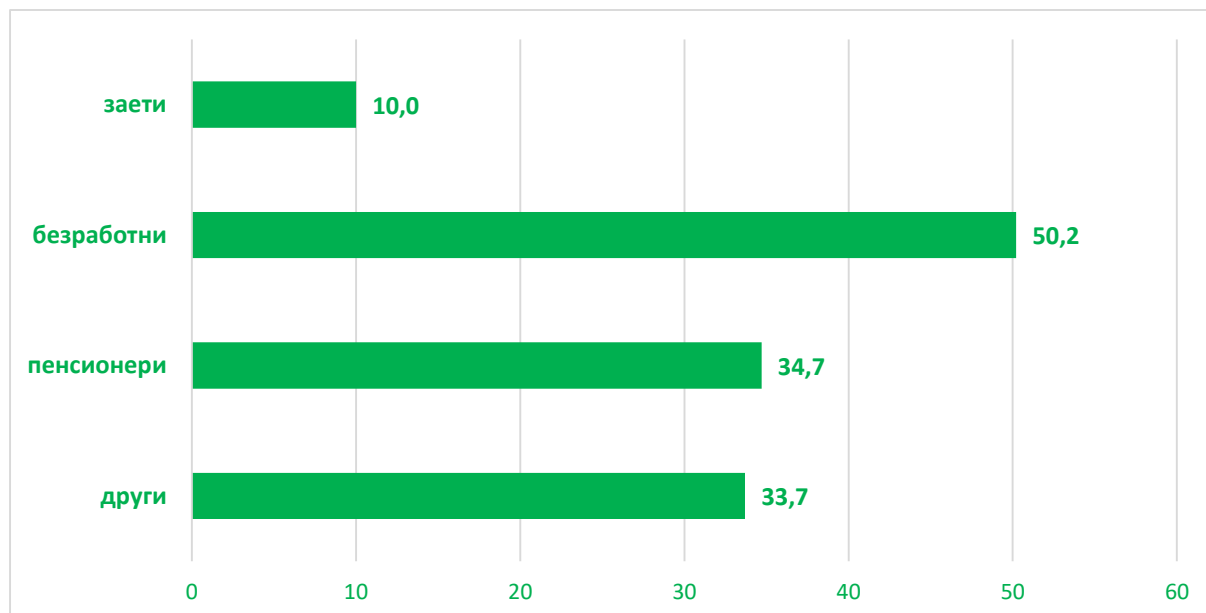
Образователното равнище оказва съществено влияние върху риска от бедност при заетите лица. Най-висок е относителният дял на работещите бедни с начално и без образование - 61.1%. С нарастване на образователното равнище относителният дял на бедните сред работещите намалява два пъти за лицата с основно образование и над шест пъти за лицата със средно образование. Делът на работещите бедни с висше образование е най-нисък - 3.6%.

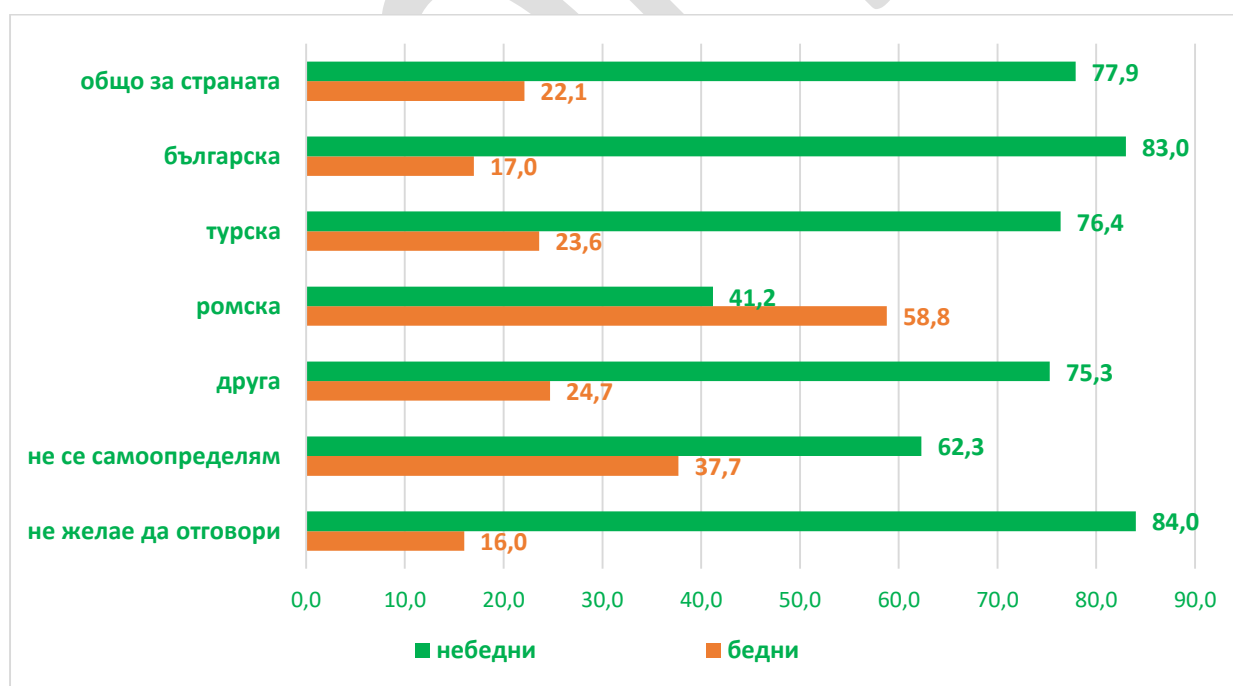
Фигура 7: Разпределение на работещите лица по бедност и образование през 2021 година.
Източник: НСИ.

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Основният фактор, увеличаващ риска за попадане в групата на бедните за преобладаващата част от населението, е тяхната икономическа активност и участието им на пазара на труда. За целия период на наблюдение относителният дял на бедните е най-висок сред безработните лица.

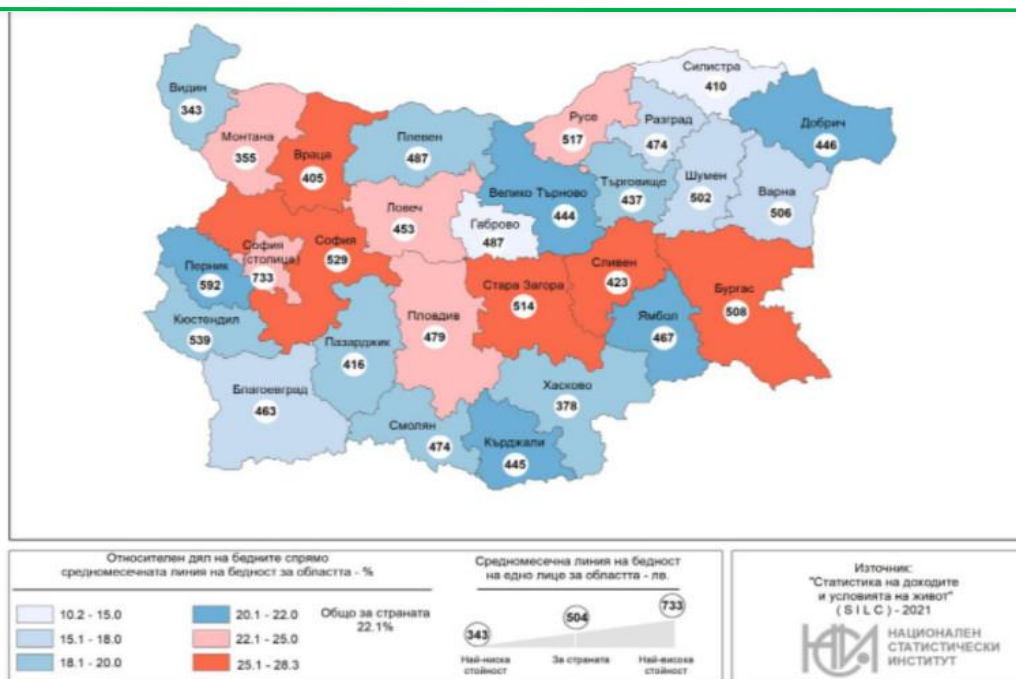
Фигура 8: Относителен дял на бедните по икономическа активност. Източник: НСИ.

Фигура 9: Лицата в домакинствата по етническа принадлежност и риск от бедност през 2021 година

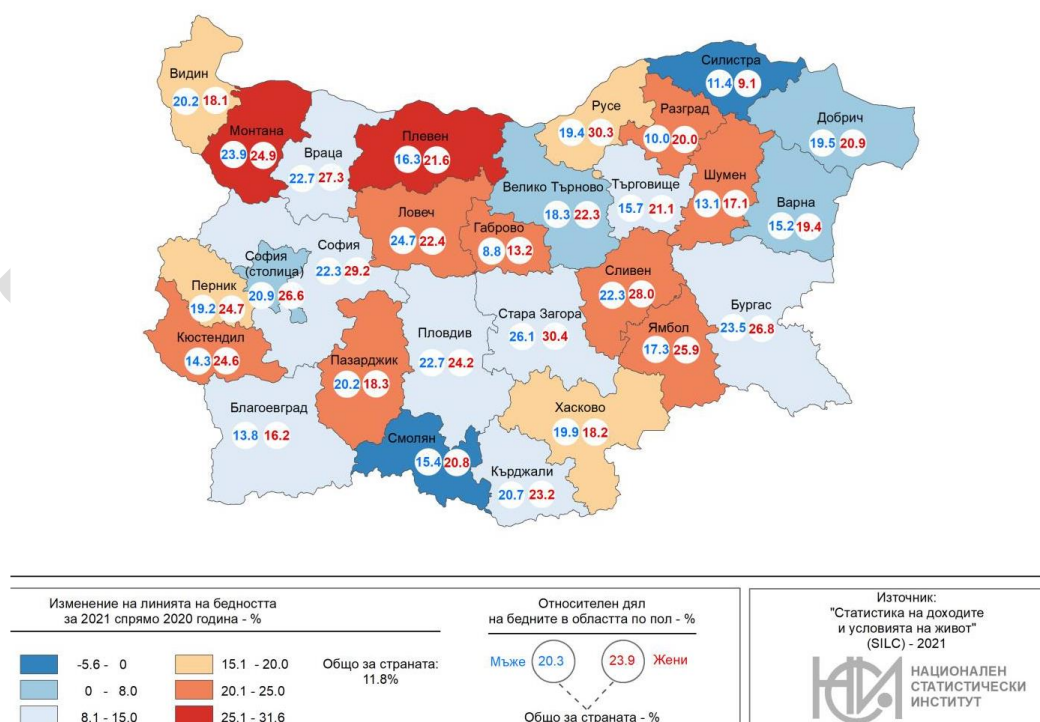
Линията на бедност за 2021 година общо за страната е 504.33 лева на член от домакинство. За област Благоевград е 463 лева за член от домакинство.

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Фигура 10: Линия на бедност по области за 2021 година. Източник: НСИ.

Под линията на бедност в област Благоевград са 13.8% от всички мъже и 16.2% от всички жени в областта.

Фигура 11: Относителен дял на бедните по пол и области през 2021 година. Източник: НСИ.

По данни на Дирекция Социална помощ – Благоевград към 01.03.2026 година подпомаганите лица с месечна социална помощ (чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социалната помощ) на територията на община Симитли са 125.

Приоритет върховенство на закона и недискриминация

На територията на община Симитли живее в мирно съжителство население от три етноса – българи, роми и турци. До момента няма информация за различия в третирането към гражданите на основа етнически произход, цвят и религия, случаи на дискриминация или извършени престъпления, породени от омраза към етноса. Общинската администрация и други институции се отнасят равноправно към всичките си граждани. Приоритет на общината е да запази добрите оношения и активното съжителство между децата, младежите и техните семейства. Приоритет в дейността на полицейските служители е да работят активно за опазване на обществения ред и социалния мир, като предприемат всички необходими мерки за осигуряване на правата на малцинствата и недопускане на форми на дискриминация и расизъм.

Приоритет култура и медии

Ромската култура е част от европейското културно пространство и част от културното многообразие в страната. Опазването на културното наследство на ромите, насърчаването на творческото развитие, културното взаимодействие и участието в културния живот на страната имат решаваща роля за социалното сближаване.

Читалищата - типичната българска обществена институция, изпълнява учебно-просветителски функции и самодейност. Те се състоят от библиотека и клубове по интереси, където се развиват най-различни дейности: любителски школи по народна и модерна музика, народни и модерни танци, спорт, чужди езици, театър, литературни четения, отбелязване на обществено значими събития и празници, организиране на конференции и събрания. Основната задача на читалищата е да развиват и обогатяват културния живот, да поддържат традициите и да бъдат средища за просвета и социален живот в общността. На територията на община Симитли не съществува читалище в ромски квартал или ромски общностен център.

Основните културни институции в общината са деветте действащите читалища, разположени в град Симитли и селата Брежани, Полето, Крупник, Полена, Черниче, Железница, Градево и Долно Осеново.

Читалищата в град Симитли и селата Крупник, Полето, Брежани и Железница са основно ремонтирани и с подобрена енергийна ефективност, с обновени кинозалони, сцени и всички помещения, които се ползват за тренировки и репетиции от различните школи и самодейни състави в града и селата Крупник и Полето. Материалната база е обновена и подобрена. Подменени са покривите.

Мисията на читалищата е да съхраняват българските традиции и фолклор и да развиват съвременната култура, а **гражданската им роля** е да действат като първите неправителствени организации, осигуряващи равен достъп до знания.

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Основните дейности на читалищата в община Симитли са: библиотечно дело, художествена самодейност, образователно-просветна дейност и културно-масова дейност.

През 2021 година читалищата на територията на общината разполагат с библиотеки, както следва:

- Народно читалище „Св. Климент Охридски – 1922“ град Симитли: библиотечният фонд¹⁰ наброява 29 250 тома и има над 360 регистрирани редовни читатели;
- Народно читалище „Христо Ботев – 1929“ село Брежани: библиотечният фонд е с около 18 526 тома, регистрирани редовни читатели 105;
- Народно читалище „Никола Парапунов – 1948“ село Градево: библиотечният фонд наброява 4 736 тома, регистрирани редовни читатели – 52, от тях на възраст до 14 години – 17;
- Народно читалище „Възраждане – 1945“ село Долно Осеново: библиотечният фонд е с над 6 100 тома;
- Народно читалище „Васил Коларов – 1922“ село Железница: библиотечният фонд наброява 3 168 тома, регистрирани редовни читатели 74;
- Народно читалище „Владимир Маяковски – 1937“ село Крупник: библиотечен фонд със 7 677 тома, 108 регистрирани редовни читатели, от тях на възраст до 14 години 89;
- Народно читалище „Никола Йонков Вапцаров – 1952“ село Полена: библиотечен фонд с 2 687 тома;
- Народно читалище „Никола Йонков Вапцаров – 1964“ село Полето: библиотечен фонд с над 5 900 тома;
- Народно читалище „Гоце Делчев – 1953“ село Черниче: библиотечен фонд с над 6 000 тома.

Читалищата са културни средища за всички жители на община Симитли. Равният достъп е гарнатиран, но не се забелязва активно участие на деца и младежи от ромски етнос.

В Народно читалище „Св. Климент Охридски – 1922“ град Симитли в школата по изкуства се обучават 120 деца в класове по български народни танци, мажоретки и дискобалет, пиано, акордеон и народно пеене, школа по актьорско майсторство. Постоянно работят и самодейни колективи: Дискобалет „Бонита“, мажоретен състав, мъжка фолклорна група „Изворите“ и женска певческа група.

В Народно читалище „Владимир Маяковски – 1937“ село Крупник има школа по български народни танци, в която се обучават деца в две групи. Има и група за български народни танци за възрастни. Към читалището продължава да работи женска певческа група.

¹⁰ Данните са взети от отчетите на съответните читалища, публикувани в Регистъра на народните читалища, поддържан от Министерство на културата.

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

В Народно читалище „Васил Коларов – 1922“ село Железница постоянно действа женска певчески група, която участва в местни празници.

В Народно читалище „Христо Ботев – 1929“ село Брежани постоянно действа женска певческа група и клуб за народни танци.

Културният календар на община Симитли е богат. Самодейните групи взимат участие в празниците на града и селата. Освен официалните празници и традиционните събори в населените места, в общината се празнуват и следните празници:

- Фестивал на бабугерските маски и игри;
- Василица - ромска Нова година;
- Байрам - в село Долно Осеново;
- Великден;
- Гергьовден;
- Международен ден на ромите (8 април).

Ромската общност има своя традиционна култура, която следва да се опазва и популяризира, както и да се подобряват условията за творческо развитие и участие в културния живот на представители на тази общност.

Спорт

Общинската администрация на Симитли полага усилия и развива амбициозно спортната инфраструктура на територията на общината.

На територията на община Симитли в почти всички населени места има разположени фитнес съоръжения на открито, спортни (футболни, баскетболни, тенис) игрища. Някои спортни съоръжения са в добро състояние, други се нуждаят от ремонт и подобрения. Съоръженията са разположени както следва:

- спортен комплекс „Септември“ в квартал Ораново, град Симитли, лицензиран за футболни срещи от професионалните групи, разполагащ с официален стадион, затревено футболно игрище с 4 800 седящи места, две мини футболни игрища с изкуствено тревно покритие с размери 20x40 м и 40x60 м, закрита многофункционална спортна зала с 400 места, зала за бокс, плувен басейн и двуетажна административна сграда;
- спортен комплекс „Спартак“ в село Крупник, включващ стадион – затревено футболно игрище с 1 000 седящи места, фитнес зала и съблекални; освен това, в селото има и 2 изкуствени игрища с размери 20x40м;
- плувен комплекс с минерална вода, разположен в местността Калуша, град Симитли, включващ голям плувен басейн с площ 1000 м² и малък плувен басейн с площ 200 м² – отдаден на концесия;
- изкуствени игрища с размери 20x40 м в селата: Черниче, Полена, Брежани, Полето, Железница, Долно Осеново.

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

В парковете и градинките на територията на общината са обособени детски кътове с детски площадки в добро състояние, а именно: в град Симитли в градската градина и парка 2 детски площадки за деца 0-3 години и 3-12 години с ударопоглъщаща настилка; разположени са и фитнес съоръжения на открито. В Лесопарк град Симитли открити детски площадка за деца от 0-3 години и за деца от 3-12 години; мини футболно игрище с изкуствено тревно покритие, баскетболно игрище, фитнес съоръжения на открито, футболно игрище с тревно покритие. В кварталите на град Симитли има открити детски площадки на улиците „Славянска“, „Косячка махала“, „Георги Димитров“ и „Христо Ботев“, както и два броя открити детски площадки с ударопоглъщаща настилка в централната градска част.

В парка на село Крупник са разположени фитнес съоръжения за открито и открита детска площадка с ударопоглъщаща настилка. Открити детски площадки има и до улиците „Георги Димитров“ и „Кресненско въстание“. В село Полена има футболно игрище с тревно покритие, мини футболно игрище с изкуствено покритие и открита детска площадка с ударопоглъщаща настилка. В село Полето са разположени: мини футболно игрище с изкуствено тревно покритие, фитнес съоръжения за открито и две открити детски площадки с ударопоглъщаща настилка. В селата Брежани, Долно Осеново и Черниче има фитнес съоръжения за открито, като в последното има и разположени открити детски площадки за деца от 0-3 години и от 3-12 години.

Спортната инфраструктура в населените места Симитли, Крупник, Брежани, Полето и Железница е развита в съответствие в потребностите и съвременните изисквания. В незадоволително състояние, но запазени като предназначение, са спортните терени в Черниче и в Градево, както и футболното игрище край Брежани.

Изпълнени проекти на община Симитли за подкрепа на уязвимите групи от населението

Основен приоритет и грижа на общината са младите хора, грижите за тяхното отглеждане, възпитание, образование и професионална реализация на територията на общината, като поставя в центъра на своята грижа проблемите на ромските младежи.

Целта е постигането на баланс между дейностите по социалното включване и дейностите, гарантиращи устойчиво развитие на общността. Основна част заемат дейностите по интеграцията на ромското население.

Реализирането на общинската политика в приоритетните направления е непрекъснат процес, но също и инструмент за единоедействие на местните инициативи с държавните изисквания. Целта е да се подобри благосъстоянието на маргинализираните групи. В периода 2014-2020 година общината е изпълнила и/или изпълнява следните проекти:

Проект "За независим живот" с номер от ИСУН BG05M9OP001-2.002-0117-C02 по ОП РЧР 2014-2020 година

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Кратко описание на проекта

Проект „За независим живот“ има за цел подобряване качеството на живота и преодоляване последиците от социалното изключване и бедността чрез достъп до услуги за социално включване на хората от община Симитли с увреждания и хората над годишна възраст в невъзможност за самообслужване. За целта са създадени условия за дългосрочна грижа в общността или в домашна среда чрез организиране на Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване. Центърът се помещава в общинска сграда и в рамките на проекта отредените помещения са ремонтирани, оборудвани и обзаведени. За предоставянето на интегрирани услуги е сформирани екип от 27 обучени домашни помощници, лични и социални асистенти, социален работник, психолог, медицинска сестра и рехабилитатор. Комплексни услуги, мотивационна и психологическа подкрепа в рамките на 20 месеца получават 70 лица с увреждания и хора над 65-годишна възраст с ограничения или в невъзможност за самообслужване в общността или в домашна среда, подбрани според индивидуалните им потребности. Проектът обхваща всички 18 населени места на общината, като за потребителите от по-отдалечените села, трудно подвижните и за лицата с увреждания е осигурено специализирано превозно средство за превоза им до Центъра.

Проект "Осигуряване на топъл обяд в община Симитли -2016" с номер от ИСУН BG05FMOP001-3.002-0183-C04 Програма „Храни и основно материално подпомагане“

Кратко описание на проекта

Изграждане на обществена трапезария и осигуряване на топъл обяд на най-уязвимите целеви групи с цел намаляване броя на живеещите в бедност лица чрез подпомагането им с храни с оглед преодоляване на основно материално лишение.

Проект Насърчаване на предприемачеството в община Симитли чрез прилагане на иновативни модели за подкрепа с номер от ИСУН BG05M9OP001-4.001-0154-C01 ОП РЧР 2014-2020 година

Кратко описание на проекта

Основната цел на проекта е трансфер и въвеждане на социална иновация „Бюро за информация и консултации на МСП“, добри практики и партньорски подходи за решаване на проблемите на бедността, социалното изключване и пазара на труда чрез транснационално сътрудничество. Предмет на проекта е насърчаването по отношение на обмяна на опит, добри практики и модели за самостоятелната заетост, предприемачеството и създаването на предприятия, включително иновативни микро, МСП в община Симитли по примера на Сдружението за подкрепа на гражданското общество, Република Словения. Целеви групи на проекта са: лица, желаещи да започнат самостоятелна стопанска дейност, самостоятелно заети лица, микро предприятия, стартирани от посочените като целеви групи физически лица, включително самостоятелно заети лица, служители в микро предприятия, получили подкрепа по програмата. Проектът се изпълнява на територията на ЕС (община Симитли и Словения) в продължение на 13 месеца. Основните очаквани резултати са: трансферирана

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

социална иновация „Бюро за информация и консултации на МСП“; изграден капацитет за разработването, прилагането, мониторинга и оценката на добри практики и иновативни подходи за самостоятелна заетост, предприемачество и създаването на предприятия; изготвени специфични оценки; създадена интернет базирана платформа за обмен на бизнес идеи Smart Ideas; изградена партньорска мрежа.

Проект „Прилагане на социално-икономически и образователни мерки за интеграция на уязвими групи в община Симитли“ с номер от ИСУН BG05M9OP001-2.018-0010-C02 ОП РЧР 2014-2020 година

Кратко описание на проекта

Проектът е в изпълнение на общински план за интегриране на ромите 2015 -2020 година и е свързан с главните стратегически цели на държавните политики по отношение на маргинализираните групи - подобряване на жизнения стандарт чрез включването им в пазара на труда; мерки, повишаващи здравната култура; приобщаващо образование; преодоляване на изолацията им чрез активно социално поведение и проява на толерантност от страна на гражданското общество, като по този начин пряко кореспондират с приоритетите на ОП РЧР и ОП НОИР.

Предвидените дейности по ОПРЧР са:

- направление I. „Подобряване достъпа до заетост“;
- направление II. „Подобряване на достъпа до образование“;
- направление III. „Подобряване достъпа до социални и здравни услуги“;
- направление IV. „Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи“.

Дейностите по ОП НОИР са:

- допълнително обучение по български език за децата, за които българският език не е майчин;
- осигуряване на психологическа подкрепа за децата в две детски градини;
- насърчаване участието на родителите във възпитателния процес;
- работа с родители без разлика от етническия им произход за разясняване ползите от образователната интеграция и приемането на различието;
- преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход и културна идентичност.

Проектът е съобразен с основната визия в политиката на община Симитли за подобряване на жизнената среда и повишаване европейското самочувствие на гражданите и изпълнението му е насочено към:

- създаване на структури за активизиране на ромската общност;
- подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

- преодоляване на изолацията на маргинализираните групи и интегрирането им в обществото;
- мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблеми си;
- активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

Проект Създаване на модел за патронажна грижа в общините Симитли и Кресна с номер от ИСУН BG05M9OP001-2.040-0066-C01 ОП РЧР 2014-2020 година (изпълняван през 2019 г.)

Кратко описание на проекта

Проектът се реализира на територията на две общини - Кресна и Симитли, които са високорискови в социално отношение и имат сходни демографски и инфраструктурни проблеми. Целеви групи по проекта са хора с трайни увреждания и възрастни, включително с хронични заболявания, които по различни причини не могат да организират самостоятелно своето ежедневие и не се справят без подкрепа. Целевите групи включват хора, които нямат близки в състояние да им помагат, не ползват социални услуги в общността. Тези потребители поради бедност и транспортни ограничения са без достъп до социални и здравни услуги в съответната община. Интегрираните междусекторни услуги се предоставят след прецизна оценка на потребностите и според нуждите на всеки един отделен човек. Създава се възможност част от потребителите по проекта да получат рехабилитационни услуги, обучения за самостоятелно справяне, както и помощ за закупуване на лекарства, хранителни продукти и такива за домакинството, заверка на здравни книжки; административни услуги; консултации за права и задължения. Проектът осигурява достоен живот за участниците в него чрез предоставяне на интегрирани почасови услуги в домашна среда и улеснен достъп до социално-здравни услуги. Мобилен екип работи на терен в дома на потребителите по отношение на превенция на рискови за живота заболявания, промоция на здравето, мотивационна и психологическа подкрепа; медицинска рехабилитация за трудноподвижни хора с увреждания, които са без достъп до социални услуги в общността. По проекта работи мултидисциплинарен екип, който по графици осъществява дежурства и в специализирани консултативни социално-здравни кабинети в населените места на общините. За работата си на терен мобилният екип и в двете общини разполага с оборудвани уреди и пособия, както и с лек автомобил, който достига и до най-отдалечените от общинския център услуги.

Проект Създаване на модел за патронажна грижа в общините Симитли и Кресна с номер от ИСУН BG05M9OP001-2.101-0028-C02 ОП РЧР 2014-2020 година (изпълняван през 2020 г.)

Кратко описание на проекта

Проектът е насочен към подобряване на качеството на живот и възможностите за социално включване на хората с увреждания и възрастните хора чрез осигуряване на

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

мрежа от услуги в домашна среда и изграждане на подходящ (материален и кадрови) капацитет за предоставянето им.

Във връзка с безпрецедентните предизвикателства, свързани с пандемичен взрив на заболяването от вируса COVID 19, се налага мобилизиране на допълнителни ресурси за превенция и осигуряване достъпа до услуги на уязвими лица, включително хора с увреждания или в невъзможност от самообслужване, които са застрашени в най-голяма степен от COVID-19, както и за лица в карантинен период.

Идентифицирана е голяма нужда от предоставянето на услуги по домовете в контекста на създалата се извънредна епидемична ситуация в страната. Дейностите по проекта са насочени към лица, за които е налице социална необходимост от почасови услуги като по този начин се защитава обществения интерес и се отговаря на нуждите на населението от превенция разпространението на COVID-19.

Проект Заетост за благоустрояване с номер от ИСУН BG05M9OP001-1.077-0001-C02 процедура BG05M9OP001-1.077 "Подобряване достъпа до заетост и качество на работните места в МИГ „Струма – Симитли, Кресна и Струмьани“ ОП РЧР 2014-2020 година

Кратко описание на проекта

Основна цел на проекта е да осигури заетост на безработни лица чрез квалификация и осигуряване на заетост в текущи благоустройствени дейности за територията на община Симитли. Целева група на проекта са 15 безработни лица на възраст от 30 до 54 години. Основните групи дейности по проекта са: 1. Идентифициране, професионално информиране, консултиране и мотивиране на лицата от целевата група за квалификация и включване в заетост. 2. Осигуряване на професионални и компетентностни обучения за формиране на необходимите професионални и лични качества с оглед бъдещата заетост на лицата от целевата група. 3. Осигуряване на субсидирана заетост за 6 месеца на лицата от целевата група в текущи благоустройствени дейности за територията на Община Симитли. Изпълнението на дейностите продължава 22 месеца.

Проект Създаване на модел за патронажна грижа в общините Симитли и Кресна с номер от ИСУН BG05M9OP001-2.103-0051-C01 ОП РЧР 2014-2020

Кратко описание на проекта

Целта на проекта е да подобри качеството на живот и възможностите за социално включване на хората с увреждания и възрастните хора в общината, чрез осигуряване на мрежа от услуги в домашна среда и изграждане на подходящ материален и кадрови капацитет за предоставянето им чрез въвеждане на модел за патронажни грижи за възрастни хора и лица с увреждания, вкл. с хронични заболявания и трайни увреждания за осигуряване на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги в техните домове.

Проект Топъл обяд в условията на пандемията от COVID 19 в община Симитли номер от ИСУН BG05FMOP001-5.001-0136-C07 ПХОМП 2014-2020 (изпълняван през 2021 г.)

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Кратко описание на проекта

Приготвяне и доставка на топла храна по домовете на най-уязвимите граждани на община Симитли, поради бедност или продължителна изолация, в условията на криза, произтичаща от разпространението на COVID-19 и невъзможност сами да осигурят прехраната си.

Проект Създаване на социално предприятие - Копирен център в Клуб на инвалида "Кураж" с номер от ИСУН BG05M9OP001-2.114-0001-C01, Процедура BG05M9OP001-2.114 МИГ "Струма - Симитли, Кресна и Струмјани" мярка 2.4. Развитие на социалното предприемачество ОП РЧР 2014-2020

Кратко описание на проекта

Основната цел на проекта е осигуряване на заетост и създаване на нови устойчиви работни места за 2 лица- представители на целевата група- хора с увреждания и такива в неравностойно положение на пазара на труда и други социално изключени лица (неактивни и безработни лица). На лицата от целевата група се осигурява подходяща работна среда чрез закупуване на необходимото оборудване за новите работни места. Тази цел се постига чрез реализацията на следните специфични цели: 1) организиране социално предприятие чрез оборудване на работните места и изграждането на управленски капацитет; 2) осигуряване на заетост и придобиване на реални трудови умения на 2 човека от целевите групи; 3) организиране на различни информационни събития за популяризиране на социалното предприемачество, социалната икономика, ефекта от дейността на новосъздаденото социално предприятие и предлаганите от него услуги. За достигането на планираните цели се осъществяват чрез следния комплекс от дейности: 1) Социална и професионална интеграция на представителите на целевите групи в сектора на социалната икономика; 2) Оборудване на новосъздадените работни места във връзка с дейността на разкритото социално предприятие; 3) Социален маркетинг и популяризиране на социалната икономика и социалното предприемачество.

Проект "По-добър живот за възрастните хора с номер от ИСУН BG05M9OP001-2.111-0002-C01 ОП РЧР 2014-2020 Процедура BG05M9OP001-2.111 МИГ "Струма - Симитли, Кресна и Струмјани" мярка 2.3. Устойчиви социални услуги за социално включване

Кратко описание на проекта

Проект "По-добър живот за възрастните хора" е насочен към подобряване достъпа на хора с увреждания и хора на възраст над 65 години в невъзможност за самообслужване от община Симитли до услуги за социално включване и здравеопазване. За целта се създават условия за дългосрочна грижа в домашна среда чрез организиране на интегрирана междусекторна подкрепяща услуга „Сътрудничество в ежедневието“ на базата на индивидуалните потребности на хората и мобилна трудотерапия. Новите услуги, свързани с оказване на съдействие за организиране на ежедневието и опазване на физическото и психическото здраве на възрастните хора и лицата с увреждания, разнообразяват и надграждат дейността на Центъра за почасово предоставяне на услуги

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

за социално включване (ЦППУСВ) в община Симитли, създаден в рамките на проект BG05M9OP001-2.002-0117-C02 "За независим живот", финансиран от ОПРЧР 2014–2020, операция „Независим живот“. За предоставянето на интегрираната междусекторна услуга „Сътрудничество в ежедневието“ е сформиран екип от 25 обучени служители „Сътрудник в ежедневието“ и 2 служители „Медицински работник“. Трудотерапевтичните дейности се осъществяват от 1 трудотерапевт. Тъй като услугите „Сътрудничество в ежедневието“ и трудотерапия са нови за общината и за ЦППУСВ, в рамките на проекта наетите служители се обучават в спецификите на задълженията си и особеностите за работа с потребителите. Интегрираната междусекторна услуга и трудотерапия в домашна среда е за 12 месеца и я получават 25 лица с увреждания и такива на възраст над 65 години в невъзможност за самообслужване и възрастни в риск, подбрани според индивидуалните им потребности. В рамките на проекта се провежда и информационна кампания за преодоляване на негативните обществени нагласи, свързани с ограничаване на права и стигма за психичната болест и умственото увреждане, както и други социално-значими психични заболявания.

Проект Патронажна грижа + в община Симитли с номер от ИСУН BG05M9OP001-6.002-0212-C01 ОП РЧР 2014-2020

Кратко описание на проекта

Проектното предложение представлява предоставяне на интегрирани социално-здравни услуги за лица с увреждания и лица в риск във връзка с ограничаване разпространението и преодоляване на последиците от COVID-19.

Проект Пейт, скачат, заедно, деца..., с номер от ИСУН BG05M2OP001-3.016-0001-C02 Процедура BG05M2OP001-3.016 МИГ "Струма - Симитли, Кресна и Струмјани" мярка 3.9ii "Интеграция чрез образование", НОИР 2014-2020

Кратко описание на проекта

Проектът цели да се утвърди практика за устойчиво интегриране в образователната система на децата от 3 до 7 години от маргинализирани групи, включително роми, на територията на община Симитли, като се въведе механизъм за подкрепа и насърчаване желанието за участие в образователни дейности на децата от 3 до 7 години от маргинализирани групи, включително роми, и да се усъвършенства наборът от интегриращи образователни дейности за децата от 3 до 7 години от маргинализирани групи. Целева група на проекта са 60 деца на възраст от 3 до 7 години от маргинализирани групи, включително роми, и техните родители/настойници. Проектът се изпълнява в партньорство с детската градина в село Долно Осеново, детската градина в град Симитли и филиалите ѝ в селата Черниче, Крупник, Полена, Полето и Брежани. Екипът за изпълнение на дейностите на проекта обединява усилията на висококвалифицирани педагози в детските градини и професионалисти в осъществяването на образователни политики в община Симитли. Проектът се изпълнява 24 месеца, във всички населени места в общината, в които има детски градини.

Проект Топъл обяд в община Симитли с номер от ИСУН BG05SFPR003-1.001-0041-C06 ПХОМП 2021-2027

Кратко описание на проекта

Приготвяне и доставка на топла храна по домовете на най-уязвимите граждани на община Симитли, които са в затруднение да осигурят сами прехраната си. Лицата ще получат и съпътстваща подкрепа, която да подпомогне за социалното им приобщаване, чрез съдействие за ползване на административни или друг вид услуги, закупуване и доставяне до домовете хранителни или други продукти от първа необходимост, както и лекарства закупени със собствени средства.

Проект Патронажна грижа + в община Симитли с номер от ИСУН BG05M9OP001-6.004-0197-C01 Процедура BG05M9OP001-6.004 Патронажна грижа + Компонент 2, ОП РЧР

Кратко описание на проекта

Проектното предложение предвижда предоставяне на интегрирани социално-здравни услуги за лица с увреждания и лица в риск, във връзка с ограничаване разпространението и преодоляване на последиците от COVID-19.

Проект Грижа в дома в община Симитли с номер от ИСУН BG05SFPR002-2.001-0208-C03, Процедура BG05SFPR002-2.001 Грижа в дома ОП РЧР 2021-2027

Кратко описание на проекта

Проектното предложение е насочено към осигуряване на подкрепа в домашна среда за лица с увреждания и възрастни хора, зависими от грижа в община Симитли. Предоставят се интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда, включително и в контекста на пандемични ситуации, като предвидените по проекта дейности обхващат минимум 75 лица, представители на целевата група - възрастни в невъзможност за самообслужване и хора с увреждания.

Подкрепата в домашна среда ще бъде осигурена чрез реализиране на следните дейности:

- Предоставяне на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги по домовете и психологическа подкрепа;
- Доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, заплащане на битови сметки, заявяване и получаване на неотложни административни и битови услуги със средства на потребителите;
- Предоставяне на лицата от целевата група на информация относно превенция и профилактика на здравето и социално значими заболявания, включително консултации със специалисти при необходимост.

За реализирането на така предвидените дейности се формира мултидисциплинарен екип то специалисти, които предоставят планираните услуги, съобразно установените индивидуални потребности на участниците. Служителите, наети за предоставяне на

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

планираните услуги, ще получават подкрепа чрез осигуряване на обучение, както и чрез провеждане на супервизия.

Проект Спортна площадка на открито в село Крупник, община Симитли с номер от ИСУН BG06RDNP001-19.661-0003-C03, Процедура BG06RDNP001-19.661 МИГ Струма - Симитли, Кресна и Струмјани мярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура” ОП ПРСР **Кратко описание на проекта**

Проектът предвижда подобряване на средата и качеството на живот в населените места на община Симитли чрез изграждане на спортна площадка на открито в село Крупник. Площадката, предмет на проектната интервенция, е част от общинската мрежа. Чрез осъществяването на комплекс от СМР-мерки се повишава качеството и живот и естетическият вид на село Крупник. Осигуряването на достъпна среда създава равни условия за достъп до административни, здравни, образователни и социални услуги и интеграция на хората в неравностойно положение.

Проект Нова резидентна грижа за пълнолетни лица с деменция в Община Симитли с номер от ИСУН BG-RRP-11.018-0032-C02, Процедура BG-RRP-11.018 Изграждане и оборудване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и специализирани социални услуги за лица с увреждания; НПВУ **Кратко описание на проекта**

Проектното предложение предвижда изграждане и оборудване на социална услуга за резидентна грижа за пълнолетни лица с деменция в община Симитли. В рамките на проекта се изпълняват дейности за осигуряване на подходяща и ефективна социална инфраструктура, допринасяща за предоставяне на нова резидентна услуга с цел да се замени институционалния модел на грижа за уязвими лица. В новата услуга се създават адекватни условия на живот и 24-часова индивидуална грижа и подкрепа на 15 лица с деменция от предвидените за закриване домове за лица с увреждания, като реализирането на проекта е важна стъпка за подобряване на качеството на живот на хората, страдащи от това заболяване, и техните семейства.

Проектното предложение е във връзка със заложените в Закона за социалните услуги срокове до 01.01.2035 г. за закриване на всички специализирани институции за лица с увреждания и в съответствие с Националната стратегия за дългосрочна грижа. Изпълнението на процедурата допълва и надгражда мерки, които са част от цялостния процес на деинституционализацията на грижата за възрастните хора и хората с увреждания.

Проект Иновативни здравно-социални услуги в община Симитли с номер от ИСУН BG05SFPR002-2.012-0186-C01, Процедура BG05SFPR002-2.012 Иновативни здравно-социални услуги, ОП РЧР 2021-2027

Кратко описание на проекта

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Предоставяне на почасови мобилни интегрирани здравно- социални услуги, супервизия и указания към екипите: предоставяне на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги за нуждаещи се лица с увреждания и възрастни хора в невъзможност за самообслужване. Услуги получават 37 лица.

Развитие и предоставяне на иновативни дистанционни услуги – телекеър: предоставяне на иновативни дистанционни услуги – телекеър за лицата от целевата група. Услуги получават 3 лица.

Проект Знаем, че мога с номер от ИСУН BG05M2OP001-3.016-0002-C02, Процедура BG05M2OP001-3.016 МИГ "Струма - Симитли, Кресна и Струмани" мярка 3.9ii "Интеграция чрез образование", НОИР 2014-2020

Кратко описание на проекта

Проектът цели създаване на система от дейности, насърчаващи образователното включване и интеграция на ученици от маргинализирани групи, включително роми, с активното участие на техните родители/настойници като: развива методика и инструменти за разбиране на нагласите им, оказва необходимата психологическа подкрепа за ученици от маргинализирани групи за включване и интегриране в образователната система, създава формат за взаимодействие и изграждане на доверие между семейната среда (родители/настойници) и учителите при осъществяване на мерки и действия за образователно включване и интегриране на учениците от маргинализирани групи, както и развива система от форми за социално-емоционално учене, които да мотивират учениците от маргинализирани група да идват и остават в училище. Целева група на проекта са 228 ученици от маргинализирани групи и 114 техни родители/настойници, включително роми, от двете училища, релевантни на критериите на МОН. Проектните резултати са действаща система за психологическа подкрепа на ученици и работа с родители от маргинализирани групи, действащ формат за взаимодействие между родители/настойници и учители за образователно включване и интеграция на ученици от целевата група, работещи 4 форми за социално-емоционално учене, мотивиращи учениците за образователно включване и интеграция. Проектът се изпълнява в партньорство между учителския екип на ОБУ "Св.Паисий Хилендарски", село Долно Осеново, техни колеги от СУ "Св. св. Кирил и Методий", град Симитли, експерти на СНЦ „Коматиница“ и община Симитли. Продължителността му е 24 месеца.

Проект Умения за живот с номер от ИСУН BG05M2OP001-3.016-0004-C02, Процедура BG05M2OP001-3.016 МИГ "Струма - Симитли, Кресна и Струмани" мярка 3.9ii "Интеграция чрез образование", НОИР 2014-2020

Кратко описание на проекта

Проектът "Умения за живот" цели да осъществи модел за образователна интеграция и превенция на ранното отпадане от училище чрез развитие на меки умения в ученици и техните родители/настойници от маргинализирани групи чрез: развитие на механизъм за установяване нагласите и склонностите на представителите на целевите групи; осигуряване на психологическа подкрепа за участие в дейности, развиващи техните

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

меки умения за ефективно включване и участие в образователния процес на училището; развие ефективна форма за взаимодействие и изграждане на доверие между семейната среда (родители/настойници) и учителите при осъществяване на мерки и действия за включване и интегриране на учениците от маргинализирани групи в образователния процес на училището, както и като развие система от форми за социално-емоционално учене, които да мотивират учениците от маргинализирани група да идват и остават в училище. Целева група на проекта са 120 ученици и 30 техни родители/настойници от маргинализирани групи, включително роми. Проектът се изпълнява от учителския екип на СУ "Св. св. Кирил и Методий", село Крупник в партньорство с експерти на община Симитли и СНЦ "Коматиница". Изпълнението на проекта създава: система за психологическо подпомагане за активно образователно включване на ученици от маргинализирани групи, ефективна форма за взаимодействие и доверие между родителите на учениците и техните учители, система от форми за социално-емоционално учене, мотивираща учениците да бъдат в училище. Продължителността на проекта е 24 месеца.

Изводи

Интеграцията на ромските общности е сложен процес, който се влияе от исторически, социални и икономически фактори. Основните проблеми могат да се обобщят така:

едност и социална изолация – много роми живеят в бедност, което затруднява достъпа им до образование, здравеопазване и работа;

иско ниво на образование – висок процент на отпадане от училище, ниско ниво на образование, езикови бариери и липса на подкрепа в ранна възраст, недооценяване ролята на доброто образование, а оттам - ограничени възможности за реализация на пазара на труда;

езработица и икономическа маргинализация – липса на квалификация, дискриминация от работодатели, ограничен достъп до професионално обучение;

искриминация и предразсъдъци – негативни нагласи към ромите, водещи до социално изключване, ограничен достъп до услуги, недоверие към институциите;

ош достъп до здравеопазване – липса на здравни осигуровки, ниска или изобщо липсваща здравна култура;

илищни проблеми – незаконни или лошо пригодени и/или изградени жилища, недобра жилищна хигиена, липса на вода, канализация и/или електричество;

ултурни и социални различия – различия в традиции, ценности и начин на живот, създаващи бариери за интеграцията;

едостатъчни политики на равенство, приобщаване и участие на ромите – недостатъчно финансиране и/или контрол за прилагане на мерките за интеграция; създаване на стратегии и планове на хартия без реален ефект; фокусиране само върху един сектор (например само образование или само

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

заетост), при което се игнорира връзката между бедност, здраве, жилища и образование и резултатът е частични решения без реална интеграция.

Предизвикателствата в община Симитли, затрудняващи равнопоставеността, приобщаването и участието на ромите във всички сфери на обществения живот, са следните:

- недостатъчно качествено общо образование на ромите;
- липса на здравно осигуряване, влошена здравна култура, недостатъчен достъп до качествени превантивни и здравни услуги;
- безработица, а и оттам – бедност, поради недостатъчно участие на ромите в качествена и устойчива заетост (включително и като самонаети лица), както и лица, работещи в „сивия“ сектор;
- недостатъчен достъп на ромите до подходящи жилищни условия и основни услуги.

ПРОЕКТ

Общински план за действие за периода 2021-2027 година

Приоритет образование

Дейност	Отговорна институция	Срок	Източник на финансиране	Целева група
Мярка 1: Равен достъп до образование				
Обхващане на всички ромски деца	училища, ДГ	постоянен		деца и ученици от малцинствата
Създаване и поддържане на информация за деца на възраст за ДГ и за училище	община, ДГ, училища	постоянен		деца и ученици
Поетапно въвеждане на целодневна организация на учебния ден до 7 клас включително	община, училища			ученици 1-7 клас
Допълнителни занимания за деца и ученици с майчин език, различен от българския	ДГ, училища, НПО		ДБ, ПО, ЦОИДУЕМ	деца и ученици от малцинствата
Мярка 2: Превенция на ранно отпадане от училище				
2.1. Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за обучение за деца и ученици, застрашени от отпадане	ДГ, училища		ДБ, ПО, ЦОИДУЕМ	деца и ученици в риск от отпадане
2.2. Извънкласни дейности за съхранение на културната идентичност на ромските ученици и възможности за тяхната изява	училища		ПО	ученици
2.3. Създаване на форми за съвместни дейности (учебни, артистични, спортни и т.н.) на деца и ученици от различен етнически произход с цел ефективна	ДГ, училища, читалища, спортни клубове	постоянен	ОБ, ДБ, ПО, ЦОИДУЕМ	деца и ученици от всички етнически групи

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Дейност	Отговорна институция	Срок	Източник на финансиране	Целева група
социализация и мултиетническо възпитание				
2.4. Създаване на условия за интеркултурно образование и образование за устойчиво развитие	ДГ, училища, образователен медиатор		ДБ, ПО, ЦОИДУЕМ	ученици от всички етнически групи
. Организиране на занимания по интереси за повишаване мотивацията за учене чрез дейности за личностно развитие	ДГ, училища	постоянен	ПО	деца и ученици от всички етнически групи
. Професионално и кариерно ориентиране на учениците	училища, центрове за кариерно ориентиране	ежегодно	ПО	ученици от всички етнически групи
Провеждане на срещи с изявени творци и специалисти от ромски произход с ученици и провеждане на диалог за техния успех	училища, читалища	ежегодно	ОБ	ученици от етническите малцинства
Мярка 3: Приобщаване на ромските родители към образователния процес и засилване участието им в училищния живот				
Провеждане на беседи с ромските родители за ролята на доброто образование на децата им	ДГ, училища, РУО	ежегодно		родители на деца и ученици от етническите малцинства
2. Провеждане на срещи с изявени творци и специалисти от ромски произход с ромските родители	училища, читалища	ежегодно	ОБ	родители на деца и ученици от етническите малцинства
3.3. Назначаване на образователни медиатори и по-възможност такива от ромски произход	ДГ, училища			родители, деца и ученици от етническите малцинства
.4. Организиране на срещи с ромски семейства и провеждане на диалог за проблемите им, водещи до отпадане на децата им от училищното образование	община, ДГ, училища	ежегодно		родители на деца и ученици от етническите малцинства
Мярка 4: Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за работа в мултиетническа образователна среда				

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Дейност	Отговорна институция	Срок	Източник на финансиране	Целева група
4.1. Обучение на учители, педагози, директори за работа в мултиетническа среда	ДГ, училища		ПРЧР	педагогически специалисти

ПРОЕКТ

Приоритет здравеопазване

Дейност	Отговорна институция	Срок	Източник на финансиране	Целева група
Мярка 1: Намаляване на детската смъртност				
Ранна регистрация на бременните жени	здравен медиатор, акушери, гинеколози	постоянен		жени от малцинствата
Организиране на беседи с ромски семейства с подрастващи за предпазване от ранна и нежелана бременност	лични лекари, здравен медиатор			млади хора от малцинствата и техните родители
Провеждане на имунизации на новородени бебета и деца до 7-годишна възраст съгласно Националния имунизационен календар	лични лекари, здравен медиатор	съгласно Националния имунизационен календар		новородени бебета и деца до 7-годишна възраст
Провеждане на разяснителни кампании за имунизация на децата и разпространение на информационни материали	лични лекари, здравен медиатор, ЦОП, РЗИ	ежегодно		родители от малцинствата
Мярка 2: Подобряване на профилактичните прегледи сред ромското население				
Провеждане на профилактични прегледи с мобилни педиатрични кабинети	РЗИ, лични лекари, здравен медиатор			жители от малцинствата
Информирание на хронично болните за техните права и навременното освидетелстване на хора с увреждания.	лични лекари, здравен медиатор, РЗИ, РЗОК			жители от малцинствата
Провеждане на разяснителни беседи за вредата от тютюнопушене, злоупотреба с алкохол и наркотични вещества	лични лекари, здравен медиатор, РЗИ			жители от малцинствата
Превенция и контрол на сексуално предавани инфекции сред ромските младежи	лични лекари, здравен медиатор			жители от малцинствата
Мярка 3: Повишаване на здравната култура на ромското население				

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Дейност	Отговорна институция	Срок	Източник на финансиране	Целева група
3.1. Провеждане на разяснителни беседи за нуждата от здравно осигуряване	здравен медиатор			жители от малцинствата
3.2. Провеждане на разяснителни беседи за здравноосигурителните права и задължения	здравен медиатор, лични лекари			жители от малцинствата
Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население	здравен медиатор, лични лекари			жители от малцинствата
3.4. Превенция и контрол на ХИВ чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и инфекции предавани по полов път	здравен медиатор, лични лекари			жители от малцинствата
Мярка 4: Развитие на здравното медиаторство				
4.1. Назначаване и обучение на здравни медиатори (по възможност и от ромски произход)	МТСП, община	2021-2027о	ДБ, ЕСИФ	

Приоритет жилищни условия

Дейност	Отговорна институция	Срок	Източник на финансиране	Целева група
Мярка 1: Подобряване на съществуващата и изграждане на нова техническа и социално инфраструктура				
1.1. Инспекция и оценка на жилищния фонд в квартали с компактно ромско население	община			жители от малцинствата
1.2. Изготвяне на план-програма за необходимите мерки за подобряване на жилищния фонд в квартали с компактно ромско население	община			жители от малцинствата
. Ремонт на ВиК инсталация и канализация в квартали с компактно ромско и друго население, живеещо при подобни условия	община		ДБ, ЕСИФ, ПРР	жители от малцинствата
. Ремонт и реконструкция на уличната настилка в квартали с компактно ромско и друго население, живеещо при подобни условия	община		ДБ, ЕСИФ, ПРР	жители от малцинствата
Мярка 2: Решаване на проблемите със собствеността и незаконното строителство				
2.1. Проучване и анализ на проблемните терени и изготвяне на алтернативи за узаконяване	община		ОБ, ДБ	жители от малцинствата
2.2. Организиране на процедури за придобиване на собственост на жилища и имоти, обитавани незаконно	община		ОБ, ДБ	жители от малцинствата
Мярка 3: Подобряване на средата за живеене в квартали с компактно ромско население				
Благоустрояване на квартали с компактно ромско население	община		ДБ, ЕСИФ, ПРР	жители от малцинствата
3.2. Изграждане на спортни площадки в квартали с компактно ромско население	община		ДБ, ЕСИФ, ПРР	жители от малцинствата

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Дейност	Отговорна институция	Срок	Източник на финансиране	Целева група
3.3. Създаване на зелени площи в квартали с компактно ромско население	община		ДБ, ЕСИФ, ПРР	жители от малцинствата

ПРОЕКТ

Приоритет заетост

Дейност	Отговорна институция	Срок	Източник на финансиране	Целева група
Мярка 1: Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда				
Осигуряване на достъп на ромите до пазар на труда и до различните инициативи за самостоятелна заетост	община, ДБТ		ДБ, ЕСИФ	жители от малцинствата
Подготвяне на работодатели и мениджъри за управление на културното многообразие и за работа с роми	трудов медиатор		ДБ, ЕСИФ	
Организиране на обучителни курсове за безработни лица	община, ДБТ, трудов медиатор		ДБ, ЕСИФ	жители от малцинствата
Ограмотяване, квалификация и преквалификация на роми, включително и на заети в професии, традиционно характерни за етноса (дърводобив, билкарство, цветарство, строителство и ремонт на покриви и пътища)	община, ДБТ, трудов медиатор		ДБ, ЕСИФ	жители от малцинствата
Стимулиране на трудовата мобилност сред ромската общност за достъп до сезонни работни места в значими инфраструктурни проекти (селско стопанство, строителство)	община, ДБТ, трудов медиатор		ДБ, ЕСИФ	жители от малцинствата
Мярка 2: Насърчаване на предприемачеството и управление на собствен бизнас				
Насърчаване на предприемачеството сред уязвимите групи на пазара на труда, включително и социалното предприемачество за безработни лица, хора с увреждания и лица от групи в неравностойно положение	община, ДБТ, трудов медиатор		ДБ, ЕСИФ	жители от малцинствата
Провеждане на обучения за	община, ДБТ, трудов медиатор		ДБ, ЕСИФ	жители от малцинствата

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Дейност	Отговорна институция	Срок	Източник на финансиране	Целева група
предприемачески умения, подкрепа за регистрация на бизнес дейности				
Повишаване на социалните умения на младите хора от ромската общност като необходима предпоставка за повишаване на тяхната трудова заетост	трудов медиатор		ДБ, ЕСИФ	жители от малцинствата
Мярка 3: Насърчаване развитието на трудовото медиаторство				
Назначаване на роми – трудови медиатори в Социално подпомагане	община		ДБ, ЕСИФ	

Приоритет Върховенство на закона и антидискриминация

Дейност	Отговорна институция	Срок	Източник на финансиране	Целева група
Мярка 1: Подобряване на ефективността на работа на МКБППМН и обществените възпитатели към нея				
Периодичен контрол на малолетни и непълнолетни лица върху употребата на алкохол, наркотици и други упойващи вещества	МКБППМН		ДБ	жители от малцинствата
Провеждане на разяснителни кампании и беседи по училищата	МКБППМН		ДБ	
Мярка 2: Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на български граждани, принадлежащи към различни етнически групи				
Обучение по правата на човека и правата на детето в училище	община, РПУ, училища		ДБ	жители от малцинствата
. Оказване на съдействие на деца в риск и на деца, регистрирани в ДПС	община, РПУ, ДПС		ДБ	жители от малцинствата
Идентифициране, превенция и защита на жертви на антиромски нагласи, езика на омразата и престъпленията от омраза	РПУ, прокуратура		ДБ	жители от малцинствата
2.4. Закрила на малолетни и непълнолетни лица, принадлежащи към етнически малцинства, както и на деца, живеещи в дълбока бедност	РПУ, прокуратура, АСП закрила на детето		ДБ	жители от малцинствата
Мярка 3: Повишаване капацитета на публичните институции				
3.1. Обучение на общинските специалисти за работа с лица, живеещи в дълбока бедност и лица от малцинствени общности	община		ДБ, ЕСИФ	служители от общината
Повишаване на капацитета на полицейските служители за работа в мултиетническа среда при спазване на стандартите за правата на човека	РПУ		ДБ, ЕСИФ	полицейски служители

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Дейност	Отговорна институция	Срок	Източник на финансиране	Целева група
Мярка 4: Повишаване на гражданското участие и информираност за гражданските права и задължения на ромите				
4.1. Повишаване на правната култура на ромите във връзка с придобиването, ползването и съхраняването на български лични документи	училище, образователен медиатор, трудов медиатор		ДБ	жители от малцинствата
Повишаване на информираността и гражданската култура на ромите във връзка с правата и задълженията по отношение на образованието, здравеопазването, жилищните условия и заетостта	училище, образователен медиатор, здравен медиатор, трудов медиатор		ДБ	жители от малцинствата
4.3. Насърчаване участието на ромите в местното самоуправление	община		ОБ	роми с необходимото завършено образование

Приоритет култура и медии

Дейност	Отговорна институция	Срок	Източник на финансиране	Целева група
Мярка 1: Устойчива културна интеграция на ромите и маргинализираните групи				
Разработване и реализиране на програми за културна и социална интеграция	община, читалища			жители от малцинствата
1.2. Включване на ромски празници, чествания и значими дати в културния календар на общината	община, читалища			жители от малцинствата
Институционално укрепване на читалищата като модерни центрове за културно развитие на цялото население	община, читалища		ДБ, ЕСИФ	жители от малцинствата
1.4. Стимулиране на ромската общност за активно участие в културния живот на общината	община, читалища, училища			жители от малцинствата
1.5. Включване на ромите в дейността на читалищата и създаване на музикални, танцови, театрални и др. групи, отговарящи на техните интереси и стимулиране на таланти	община, читалища, училища			жители от малцинствата
Мярка 2: Популяризиране на ромската култура				
2.1. Отразяване на всички културни прояви и мероприятия на ромите с цел създаване на позитивна нагласа към ромската култура	община, читалища, училища		ОБ	жители от малцинствата

Очаквани резултати

Усилията на община Симитли са насочени към създаване на устойчива схема за сътрудничество между местните институции, неправителствените организации, представителите на ромската общност и други граждани в уязвимо положение. Изграждането на такова сътрудничество и поддържането на постоянен диалог е предпоставка за реализиране на стратегиите за интеграция, с гаранция за икономически просперитет. Решаването на проблеми на дадената малцинствена общност с помощта на нейни представители, били те от конкретен и/или от общ характер, чрез активни действия за реализиране на съвместни програми, европейски проекти, информирани и превенция са залогът за бъдещо развитие.

Очакваните резултати в края на действие на Плана са:

- Повишено качество на образование на учениците в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми и за ученици в сходна ситуация;
- Пълен обхват, включване и реинтеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст от уязвими групи, включително роми;
- Ограничаване на броя на отпадналите от образователната система ученици;
- Увеличаване на посещаемостта на учебните часове от учениците застрашени от отпадане;
- Намаляване неграмотността сред 18 - 25 годишните млади хора;
- Намаляване на раждания в ранна възраст;
- Ефективно взаимодействие „образователна институция – семейство“ с фокус върху родители от уязвими групи;
- Подобро майчино и детско здравеопазване в обособените уязвими етнически общности;
- Подобрен достъп до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост;
- Намалена безработица сред лица от ромската общност;
- Увеличаване броя на безработни лица в квалификационни курсове;
- Подобрени жилищни условия, законен достъп до качествена вода, електричество и канализация в обособените квартали с концентрация на бедност;
- Повишаване на екологична култура на учениците и младите хора в районите с ромско население;
- Изграждане и узаконяване на нови жилища, зелени площи и детски площадки;
- Подобрена инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи;
- Повишена правна култура сред общностите в уязвимо социално-икономическо положение/роми във връзка с правата и задълженията по отношение на образованието, здравеопазването, жилищните условия и заетостта;

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

- Активно участие на ромската общност в обществения културен живот и насърчаване на межкултурния диалог.

Мониторинг и оценка на изпълнението на Плана

Системата за мониторинг и оценката на изпълнението на Плана за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение цели осигуряването на ефективното му изпълнение с оглед постигане на устойчиво интегрирано местно население и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности.

Целта на мониторинга е да следи за постигането на измерими резултати от дейността по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението.

Мониторингът и оценката на Плана се осъществява от Общински съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси (ОССЕИВ) чрез прилагане на различни форми за наблюдение и оценка. За целта се организира систематично събиране и анализиране на информация, както и съгласуване на мерките по плановия документ.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

За целта се изготвят:

- Административен мониторингов доклад с отчет на изпълнението на заложените дейности по приоритетите на Плана;
- Коригиращи мерки, водещи до изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана.

Докладът се представя за одобрение пред ОССЕИВ.

Докладът се приема от ОССЕИВ.

Източници на финансиране

Финансирането на проекти за интеграция и приобщаване на ромите в България се осигурява чрез комбинация от европейски фондове, държавния бюджет и международни финансови инструменти.

Европейски структурни и инвестиционни фондове

Това е основният източник на средства, разпределян чрез оперативни програми:

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Програма „Образование“ (ПО): Финансира проекти за десеграция, допълнително обучение по български език и квалификация на педагогически специалисти.

Програма „Развитие на човешките ресурси“ (ПРЧР): Насочена към заетост, обучения, подкрепа за социално предприемачество и услуги за активно приобщаване.

Програма „Развитие на регионите“ (ПРР): Предоставя средства за подобряване на жилищната инфраструктура, изграждане на социални жилища и обновяване на образователни институции.

Програма „Храни и основно материално подпомагане“ (ПХОМП): Осигурява пакети с храни и хигиенни материали за най-бедните семейства.

Национални източници

Тези средства често служат за съфинансиране или за покриване на дейности извън обхвата на ЕС:

Държавен бюджет (ДБ): Директни субсидии към общините за делегирани дейности (напр. заплати на медиатори).

Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ): Редовно обявява конкурси за училища и детски градини за проекти за межкултурно образование.

Фонд „Социална закрила“ (ФСЗ): Финансира малки проекти на НПО и общини за социални услуги и интеграция.

Международни финансови механизми

Норвежки финансов механизъм (Финансово споразумение на ЕИП): Програми като „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“ често финансират иновативни центрове и здравни инициативи.

Българо-швейцарска програма за сътрудничество: Фокусира се върху здравеопазване и образование в ромски квартали.

Тръст за социална алтернатива (ТСА): Частна фондация, която подкрепя проекти за ранно детско развитие и икономическо овластяване.

Как се кандидатства?

За общини: Обикновено чрез директно предоставяне на безвъзмездна помощ по общинските планове за действие.

За НПО: Чрез участие в открити процедури (конкурси) в портала ИСУН 2020.

За училища: Чрез национални програми на МОН или проекти към ЦОИДУЕМ.

Забележка: Повечето програми изискват проектите да бъдат разработени в партньорство между местната власт и граждански организации (НПО).

Заклучение

Общинският План за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение на община Симитли 2021–2027 година разкрива една комплексна и противоречива картина – съчетание между известен напредък в някои социално-икономически сфери и устойчиво запазване на дълбоки структурни неравенства, засягащи най-вече ромската общност и другите уязвими групи.

От една страна се наблюдават положителни тенденции. Демографските и образователните данни показват известно подобрене – увеличава се делът на хората със средно и висше образование, намалява броят на неграмотните, а обхватът на децата в образователната система се подобрява. Налице са и развитие на образователната инфраструктура, и усилия за задържане на учениците в училище. Това показва, че предприетите политики и инвестиции дават резултат, особено в сферата на образованието.

От друга страна обаче, анализът ясно показва, че тези положителни промени не са достатъчни, за да преодолеят натрупаните проблеми. Ромската общност продължава да бъде в най-неблагоприятно положение, като се характеризира с ниско ниво на образование, ограничена квалификация и слаба конкурентоспособност на пазара на труда. Това води до високи нива на безработица и зависимост от социални помощи. В допълнение социалната изолация се засилва от лошите жилищни условия, ограничен достъп до здравни услуги и наличие на сегрегирани квартали.

Особено съществен проблем е възпроизвеждането на бедността между поколенията. Нискообразовани родители с ограничени възможности не могат да осигурят подкрепяща среда за развитие на децата си, което води до ранно отпадане от училище, ранни бракове и ограничени житейски перспективи. Така се формира затворен цикъл на социално изключване, който трудно може да бъде прекъснат без целенасочена намеса.

Сериозно предизвикателство представляват и демографските процеси – намаляване и застаряване на населението, съчетани с териториални дисбаланси (обезлюдяване на малките населени места). В същото време ромската общност има по-млад възрастов профил, което означава, че тя ще има все по-голямо значение за бъдещия трудов потенциал на общината. Това прави интеграцията ѝ не само социален, но и икономически приоритет.

Документът ясно подчертава, че причините за тези проблеми са многопластови – икономически (бедност и безработица), образователни (ниска грамотност и отпадане от училище), културни (ранни бракове, ниска мотивация за образование), както и

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

институционални (ограничен достъп до услуги и недостатъчна ефективност на мерките). Това означава, че решенията не могат да бъдат едностранни.

В този контекст основният извод е, че ефективната интеграция изисква дългосрочен, координиран и междусекторен подход, който да съчетава:

- инвестиции в ранното детско развитие и образование;
- активни политики за заетост и квалификация;
- подобряване на жилищните условия и инфраструктурата;
- разширяване на достъпа до здравни и социални услуги;
- работа с общността за преодоляване на негативни стереотипи и практики.

Ключово значение има и партньорството между институции, местна власт, училища, социални служби и неправителствени организации, както и активното участие на самата общност.

В заключение, Планът показва ясна визия и правилно идентифицира проблемите, но успехът му зависи от реалното прилагане на мерките, устойчивото финансиране и способността да се постигне реална промяна в живота на хората. Без последователни и интегрирани действия съществува риск социалните различия да се задълбочат, въпреки наличието на стратегически рамки и политики.

Използвани източници на информация

За изготвянето на Плана за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение на община Симитли 2021–2027 година са използвани следните източници на информация:

- Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 година;
- Национална програма за развитие „България 2030“;
- Резолюция на Европейския парламент от 17 септември 2020 година

- Анализ на Световната банка за развитието на България от 2013 година;
- Национално представително проучване "Образователни постижения на ромските общности в България" с възложител Фондация „Тръст за социална алтернатива“ (ТСА), проведено от Глобал Метрикс през 2019 година;
- Доклад „Ранното детство в ромските общности в България“ (RECI+), изготвен от Институт „Отворено общество“ – София 2020 година;
- Областна стратегия за интегриране на ромите в Благоевградска област 2012-2020 година;
- Инфостат;
- НСИ;

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

- Агенция по заетостта;
- Дирекция регионална служба по заетостта – Благоевград;
- План за интегрирано развитие на община Симитли 2021-2027 година (ПИРО Симитли);
- Общински план за действие за интегриране на ромите и другите граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна ситуация в община Симитли 2015-2020 година.

ПРОЕКТ

Приложение 1

В училищата на територията на община Симитли се изготвят Планове за интеграция на уязвимите групи ученици, включително и роми. В таблицата по-долу е даден такъв план на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в село Крупник. Една от приоритетните области, заложи в Стратегията за развитие на училището за периода 2025-2030 година е превенция на риск от ранно отпадане от системата на училищното образование. По данни на училището завършилите степен на образование са следните:

- 2022/2023 учебна година 16 ученици от 7 клас и 7 ученици от 12 клас;
- 2023/2024 учебна година 13 ученици от 7 клас и 7 от 12 клас;
- 2024/2025 година 11 ученици от 7 клас и 10 от 12 клас.

Оперативните цели в тази област са:

- преодоляване на социално-икономически и други различия за достът до образование;
- взаимодействие с ученици и родители за създаване на положително отношение към образованието;
- подкрепа на педагогическите специалисти за разгръщане потенциала за личностно развитие на всеки ученик;
- подкрепа за пълноценно участие в образователния процес на ученици със СОП, с хронични заболявания и ученици в риск,
- образователна интеграция на ученици от уязвими групи, включително роми.

За учебната 2025/2026 година има приет план и реализиращи се мерки, както следва:

Таблица 13: План и мерки за превенция от ранно отпадане от системата на училищното образование на ученици от училище СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в село Крупник.

Дейности	Изпълнител	Срок
1. Превенция и подкрепа на учениците. Осигуряване на позитивна образователна среда		
Изготвяне на анализ и оценка за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище	Директор	през учебната година
Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната	Директор	м. септември

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Дейности	Изпълнител	Срок
стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област Благоевград		
Участие в екипа по обхващане и задържане в образователната система на ученици в задължителна училищна възраст	Психолог	през учебната година
Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование.	Директор	при необходимост
<p>1.5. Прилагане на нови подходи в работата с родителите:</p> <ul style="list-style-type: none"> - участие в дейността на обществения съвет; - алтернативни родителски срещи; - съвместни дейности по паралелки; - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца 	Педагози, Председател на Обществен съвет, Образователни медиатори	през учебната година
Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители	Класни ръководители	през учебната година
<p>1.7. Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др.; - инициативи, насочени към гражданско, здравно, екологично и патриотично възпитание; - свободен достъп до училищна спортна база; - кариерно ориентиране и консултиране; - превенция на рисковете и здравословни житейски избори; - включване на ученици в риск в проект “Успех за теб ” и НП “Без свободен час“ за преодоляване на обучителни трудности и в занимания по интереси 	Ръководители на групи, учители, ресурсен учител, логопед, психолог, образователен медиатор	през учебната година
<p>1.8. Създаване на подкрепяща среда за учениците със специални образователни потребности (СОП) и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; - консултиране и допълнителна работа; - целенасочена подготовка за НВО и ДЗИ; - недопускане на прояви на агресия и тормоз. 	Учители, ресурсен учител, логопед, психолог, образователен медиатор	през учебната година
Повишаване обхвата на учениците, включени в ЦОУД и осигуряване на условия за ефективното ѝ провеждане	Класни ръководители, учител в група	през учебната година

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Дейности	Изпълнител	Срок
Дейности на ученическия парламент и ученическите класни съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане, вкл. и по подхода „Връстници обучават връстници“: връстници помагат на връстници (наставници)- чрез тази практика ученици, които са постигнали добри резултати в училище се включват, като ментори на учениците със слаби резултати	Психолог, класни ръководители, отговорници по класове	през учебната година
Организиране на кампания за подпомагане на деца, живеещи в условия на повишени за нормалното им развитие рискови фактори и неравноснотно положение	Училищно ръководство, педагогически специалисти, Обществен съвет	през учебната година
2. Институционални дейности		
.1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - успешно взаимодействие между училището и семейството	училищно ръководство	съгласно плана за квалификация
Осигуряване на транспорт на всички пътуващи ученици до завършване на средно образование	училищно ръководство	постоянен
Изплащане на стипендии при условията и по реда на ПМС № 328 от 21.12.2017 г. за условията за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование	училищно ръководство	през учебната година
Консултиране на учениците в риск и родителите им относно възможностите за продължаване на обучението във форми, различни от дневна форма на обучение	Психолог, образователен медиатор	през учебната година
Ежемесечно подаване на информация в ИСРМ за ученици с 5 и повече не извинени отсъствия	Класни ръководители, длъжностно лице за работа в ИСРМ	до 5-то число на месеца
Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“	училищно ръководство	до 5-то число на месеца
Обхват на учениците, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст: отразяване на движението на учениците;	училищно ръководство, координатор ОПЛР и ДПЛР, образователен медиатор	учебна 2025/2026
2.8. Съвместни дейности с Обществения съвет: провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система	Директор, Обществен съвет	през учебната година

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Дейности	Изпълнител	Срок
Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности	училищно ръководство	ежемесечно
Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците	училищно ръководство	ежемесечно
<p>2.11. Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата с ученици в риск:</p> <p>консултации с образователен медиатор на училището;</p> <p>консултации със психолога на училището, специалисти и експерти от Дирекция „Социално подпомагане“, МКБППМН-община Симитли, МВР-ИСДП и др.;</p>	училищно ръководство, психолог, социални работници, образователен медиатор, председател на МКБППМН, община Симитли, детски инспектор	през учебната година
<p>Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане:</p> <p>изготвяне на план за подкрепа за всеки ученик в риск и предприети мерки за неговото личностно развитие;</p> <p>провеждане на анкети с ученици, родители и учители с цел проучване на възможностите</p>	класни ръководители, психолог, образователен медиатор	през учебната година
Уведомяване на институциите (община, МКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане“) за прилагане на законови лостове по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище	класни ръководители, психолог, училищно ръководство	при необходимост
<p>Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище:</p> <p>информирание и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция;</p> <p>създаване на график за провеждане на консултации по предмети и изработване на списък на учениците със слаби постижения по предмети;</p> <p>провеждане на нетрадиционни „родителски срещи с родителите/настойници, които възпрепятстват децата си от редовна посещаемост в училище;</p>	класни ръководители, психолог, учители, медицинска сестра, образователен медиатор, социален работник, външни лектори, училищно ръководство	през учебната година

Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение

Дейности	Изпълнител	Срок
часове; провеждане на обучителни дейности с учениците и техните родители по проблемите на		

Настоящият план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите и гражданите в уязвимо социално положение 2021-2027 година е приет с Решение №...../..... г. на Общински съвет – Симитли.